

Lietuva reaguoja į Sovietų Sąjungos pajėgų smurtą

Vilnius, 1991 gegužės 28. Pareiškimu, liečiančiu TSRS (LIC) - Lietuvos Aukščiausioji Taryba ir Vyriausybė šiandien Lietuvos Respublikos Informacijos centrui New Yorke perdavė valstybinių

pareiškimų, liečiančių TSRS ginkluotų formuotųjų terora prieš Lietuvos Respublikos istaigas ir gyventojus.

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Nutarimas

Dėl TSRS Vidaus reikalų ministerijos „OMON“ bei kitų TSRS Formuotųjų ir jų veiksmų prieš Lietuvos respubliką ir jos gyventojus

Pastaruoju metu padažnėjo TSRS ginkluotų formuotųjų smurto akcijų prieš Lietuvos Respublikos istaigas ir organizacijas, jų pareigūnus bei civilius gyventojus, kurias vykdo TSRS vidaus reikalų ministerijos „OMON“ ginkluotos formuotės, taip pat kitos TSRS kariškių ginkluotos grupės. Nepaisant to, kad tokio pobūdžio teroro akcijas visuotinai smerkia daugelio pasaulio valstybių vyriausybės bei visuomenė, kad TSRS vadovybė ne kartą žadėjo nenaudoti jėgos prieš Lietuvą, TSRS ginkluotosios pajėgos ir TSRS Vidaus reikalų ministerijos ginkluoti padaliniai plečia prievartos veiksmus prieš nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Dabar smurtas nukreiptas prieš Lietuvos Respublikos pasienio kontrolės postus ir muitines, jų darbuotojus bei pasienio gyventojus. Šiais veiksmais trukdoma normaliai Lietuvos Respublikos valstybinių institucijų veikla, niokojamas ir plėšiamas jų turtas, žalojami žmonės, keliama tiesioginė grėsmė jų gyvybei. Tokiais provokacinio pobūdžio veiksmais TSRS siekia destabilizuoti politinę padėtį, sukurti neramumus ir tuo pakenkti Lietuvos valstybei. Šiuose veiksniuose yra sunkių nusikaltimų požymių, todėl juos padarę asmenys turi būti traukiami baudžiamojon atsakomybėn pagal Lietuvos Respublikos įstatymus. Neteisėtas TSRS prokuratūros padalinys Lietuvoje mėgina suteikti teisėtumo įvaizdį šioms teroro akcijoms. TSRS vadovybei tenka visa atsakomybė už ginkluotų grupučių veiksmus Lietuvoje, nepaisant mėginimų juos atsirišti.

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji taryba, smerkdama šiuos neteisėtus veiksmus ir siekdama užtikrinti Lietuvos Respublikos bei jos gyventojų saugumą, nutaria:

1. Paskelbti, kad TSRS Vidaus reikalų ministerijos formuotė „OMON“, taip pat bet kurios kitos formuotės, kurių nenumato Lietuvos Respublikos įstatymai, Lietuvos Respublikoje yra neteisėtos, o bet kurie tos formuotės jėgos veiksmai prieš Lietuvos Respubliką ir jos gyventojus yra nusikalstami.

2. Pažymėti, kad pagal Lietuvos Respublikos įstatymus baudžiamojon atsakomybėn traukiami ne tik tiesioginiai atitinkamų nusikaltimų vykdytojai, bet ir šių nusikaltimų organizatoriai, kurstytojai, padėjėjai, taip pat asmenys, slėpę šiuos nusikaltimus; trukdę juos atskleisti ar apie juos nepranešę. Gauta neteisėto įsakymo vykdymas neatleidžia nusikaltimą padariusio asmens nuo baudžiamosios atsakomybės.

3. Primitinti, kad kiekvienas Lietuvos Respublikos pareigū-

nas, pilietis, taip pat kitas gyventojas turi Laikinajame Pagrindiniame Įstatyme įtvirtintą ir valstybės garantuojamą konstitucinę teisę gintis ir ginti savo valstybę, saugomus objektus ir kitus asmenis nuo bet kokių pavojingų nusikalstamų pasikėsimų, naudodami visas teisėtai priemonės ir būdus, priešintis bet kuriam užpuolikiui.

4. Pavesti Lietuvos Respublikos teisėsaugos istaigoms, bendradarbiaujant su kaimyninių valstybių institucijomis, imtis papildomų veiksmų, kad visi tokie nusikaltimai būtų visapusiškai ir objektyviai ištyti, o juos padariusieji asmenys patraukti atsakomybėn ir nubausiti. Būtina padaryti išvadą, paremtą jau įvykdytais TSRS vidaus reikalų ministerijos „OMON“ formuotųjų plėšikavimu veiksmais ir nurodytoju tyrimu, ar visa ši grupuotė gali būti paskelbta banditų ir teroristų gauja su atitinkama kiekvieno gaujos nario atsakomybe.

5. Pavesti Lietuvos Respublikos Vyriausybei iš esmės sustiprinti Lietuvos Respublikos valstybinės sienos apsaugą, organizuoti sunaikintų Lietuvos Respublikos pasienio kontrolės postų bei muitinių atstatymą ir įtvirtinimą.

6. Įpareigoti pasienio rajonų savivaldybes teikti Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ir Muitinės departamentams visokeriopą paramą, kad būtų užtikrinta normalus pasienio kontrolės postų ir muitinių darbas.

V. Landsbergis,
Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas

Vilnius,
1991 m. gegužės 27 d.

Reikalauja atstovo delegacijoje

Ryga. Gegužės 28 d. - Latvijos delegacija labai susirūpino, kai Sovietų Sąjunga paskutininiu metu pranešė nukelianti sutartą susitikimą vėlesniam laikui, ypač, kad suplanuoto pasitarimo atšaukimas sutampa su naujais smurto veiksmais prieš Latvijos Respubliką, Latvian tik vėliau paskelbė, jog gegužės 22 dieną OMON specialieji daliniai užpuolė Latvijos policijos administraciją. Ši ataka rodo, jog tam tikros jėgos Sovietų Sąjungoje nori priversti latvius kalbėtis su kariškiais, bet ne tiesioginiemis derybomis su vadovybe. Nežūrint to, Latvijos vyriausybės delegacija yra pasiruošusi susitikti su Sovietų Sąjungos delegacija birželio 6 ir 7 dienomis, kaip kad buvo Sovietų Sąjungos delegacijos siūlyta.

Taip pat „Laisvės“ radijas iš Europos skelbia, jog Latvijos In-

Momentas iš VII JAV ir Kanados Lietuvių Dainų šventės Chicagoje. Kairėje Šventės komiteto pirmininkas Stasys Baras, centre Illinois senatorius Alan Dixon, kuris pasakė kalbą už Lietuvos visiška laisvę, ir šventės programos pravedėja artistė Ann Jillian - Jūratė Nausėdaitė.

Jono Kuprio nuotrauka

Lietuvos Respublikos Vyriausybės Potvarkis

1991 m. gegužės 22 d. Nr. 330
Vilnius

Atsižvelgiant į pastarosiomis dienomis įvykdytas provokacijas pasienio rajonuose, suaktyvėjusi tarybinės armijos junginių perdislokavimą ir būtinumą sugriežtinti viešosios tvarkos apsaugą bei užtikrinti gyventojų saugumą:

1. Įpareigoti Vidaus reikalų ministeriją:
  - sugriežtinti viešosios tvarkos apsaugą, įvedant Respublikos miestuose bei pasienio rajonuose iki 1991 m. birželio 1 d. nuolatinį patruliavimą ir atitinkamai apginkluojant patrulines tarnybas;
  - užtikrinti šios ministerijos sistemoje esančių ginklų apsaugą.

2. Nustatyti, kad ginklai iš policijos komisariatų ir kitų jų saugojimo vietų gali būti perduodami kitiems padaliniais ir apsaugos tarnyboms tik Vidaus reikalų ministro ar Policijos departamento generalinio komisaro įsakymu, suderinus su Lietuvos Respublikos vyriausybės vadovybe.

3. Laikyti, jog už šio potvarkio vykdymą yra atsakingas Policijos departamento generalinis komisaras P. Liubertas.

4. Supažindinti su šiuo potvarkiu policijos komisariatus.

G. Vagnorius,
Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos kreipimasis

į Lietuvos Respublikos piliečius ir gyventojus

TSR Sąjungos politinė ir karinė vadovybė, tęsdama ir plėtodama agresyviuos veiksmus prieš Lietuvos Respubliką, jos institucijas bei gyventojus, mėgina iš pastarųjų tarpo verbuoti samdinius ir juos įvelti į nusikaltimus, kurie kvalifikuojami ir kaip tarptautinis terorizmas, ir kaip elementarus plėšikavimas. Tų nusikaltimų dalyviai turės atsakyti pagal įstatymus, taigi ir pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 75 straipsnį, kuris numato bausti už dalyvavimą banditų gaujos veikloje.

Lietuvos Aukščiausioji Taryba ragina asmenis, tarnaujančius „OMON“ teroristinėse formuotėse, nutraukti savo nusikalstamą veiklą prieš Lietuvos Respubliką ir jos gyventojus, nevykdyti gaunamų neteisėtų įsakymų ir pasitraukti iš tos tar-

nybos, netapti nusikaltėliais net nesuvokus, ar tai daroma savo valia.

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba kviečia visus Lietuvos gyventojus laikytis rimties ir viešosios tvarkos, nepasiduoti provokaciniams kursytymams ir bauginimui.

V. Landsbergis,
Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas

Vilnius,
1991 m. gegužės 27 d.

- **Kuwaito** vyriausybė prašė nepaprastos padėties stovį dar vienam mėnesiui, kai vyriausybė negali įvesti tvarkos. Karalius susitiko pirmą kartą su opozicijos atstovais, tačiau jiems nepažadėjo, kad ten bus įvesa demokratija.

- **Afganistano** komunistų vyriausybės prezidentas Najibullah pasiūlė laisvės kovotojams karo paliaubas Jungtinių Tautų priežiūroje. Iki šiol nebuvo atsakymo iš Pakistane esančios kovotojų tarybos. Čia civilinis karas tęsiasi 12 metų.

- **Rygos** radijas pranešė, jog Sovietų Pabaltijo regiono kariuomenės laikraštis „Pribaltica“ siūlo sudaryti specialius komitetus, kurie rūpintųsi, kad jauni vyrai tarnautų Sovietų kariuomenėje.

TRUMPAI IŠ VISUR

- **Vilniaus** radijas pranešė, jog Poezijos pavasario festivalis įvyko gegužės 23-26 dienomis. Jis buvo pradėtas prie Vilniaus televizijos bokšto skaitant poeziją, kuris yra Sovietų kariuomenės okupuotas. Oficialus poezijos festivalio atidarymas įvyko Kaune. Prie lietuvių poetų prisijungė kolegos iš Latvijos, Estijos, Gruzijos, Rusijos, Ukrainos, Vokietijos, Prancūzijos ir Danijos. Ta proga poezijos dienos vyko ir Lazdijuose, Zarasuose, Vilkaviškyje, Jonavoje ir Elektrėnuose. Festivalis buvo baigtas gegužės 26 dieną Šv. Jono bažnyčioje Vilniuje.

- **Pietų Afrikoje** juodųjų veikėja Winnie Mandela pasakė esanti labai įsižeidusi, jog kai kurie juodieji pasisakė prieš ją, kai ji buvo nuteista kalėti 6 metus už jaunų juodukų mušimą. Ji mananti, kad baltųjų vyriausybė norinti sunaikinti Pietų Afrikos Tautinio Kongreso organizaciją, kurios vadovybėje yra jos vyras Nelson Mandela.

- **Etijopijos** 14,087 žydai buvo per 33 valandas perkelti į Tel Avivą, Izraelio sostinę, tačiau ši operacija sudarė žydams daug problemų, nes yra įsakymas, kad perėjė žydai į krikščionybę, negali gauti Izraelio žydų pagalbą.

- **Vakarų** saugumo agentūrų oficialūs pareigūnai sako, jog jie tikrai mano, kad Tailandu nukritęs Austrijos lėktuvas su 223 keleiviais buvo padėtos bombos susprogdintas. Lėktuvas nukrito į džungles. Nėra likusių gyvų žmonių.

- **Chicagos** Simfoninio orkestro dirigentas Georg Solti po 22 metų su šiuo orkestru neat-sisveikino visam laikui, bet psirašė dešimčiai metų sutartį diriguoti kasmet keturias savaites, pranešė spaudai to orkestro menedžeris Henry Fogel.

- **Vilniuje** gegužės 23 d. prasidėjo Mokslo ir meno simpoziumas, kurio atidaryme kalbas pasakė Lietuvos prez. Vytautas Landsbergis, ministris pirmininkas Gediminas Vagnorius ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas prof. Vytautas Bieliauskas. Simpoziumas baigiasi gegužės 30 d. Kaune pasakė Lietuvos prez. Vytautas Landsbergis, ministris pirmininkas prof. Vytautas Bieliauskas. Simpoziumas baigiasi gegužės 30 d. Kaune pasakė Lietuvos prez. Vytautas Landsbergis, ministris pirmininkas prof. Vytautas Bieliauskas. Simpoziumas baigiasi gegužės 30 d. Kaune pasakė Lietuvos prez. Vytautas Landsbergis, ministris pirmininkas prof. Vytautas Bieliauskas.

- **Bruselyje** pirmą kartą JAV Gynybos departamento sekretorius susitiko su Prancūzijos naująja ministere pirmininke Edith Cresson.

Etiopijos sostinę paėmė partizanai

Addis Ababa, Etiopija. - Ilgai laukta kova dėl Etiopijos sostinės baigėsi taip greitai kaip greitai ji ir prasidėjo. Antradienį Etiopijos prezidento pareigas einas Tesfaye Gibre-Kidan pasidavė partizanams, perduodamas sostinės kontrolę laisvės kovotojų žinion.

Jaunieji kovotojai, prieš kelias dienas nuvertę Lenino paminklą, tuoj be jokių susirėmimų perėmė kontrolę. Partizanai į miestą įvažiavo su maždaug tuzinu tankų ir daug artilerijos, kurių tikslas buvo paimti prezidento rūmus. Tuo metu įvyko tik neilgas susišaudymas su buvusios vyriausybės kareiviais, bet pats didžiausias sprogimas buvo atliktas, kai sproginėjo granatos rūmų kieme. Kiti vyriausybės daliniai, kurie dar buvo likę mieste strateginiuose punktuose, pasitraukė beveik be kovos. Sporadiniai šūviai buvo girdėti per visą dieną, kai partizanai gaudė dar likusius kariuomenės likučius, kurie, sako, veržėsi į privačius namus ir grobė jų turtą. Tačiau vidurdienį jau pasirodė gatvėse žmonės ir sveikino partizanus.

Amerikiečių vaidmuo

Tuo pačiu metu prasidėjo Londone partizanų ir vyriausybės atstovų pasitarimas, vadovaujant Etiopijos ministeriui pirmininkui Tesfaye Dinka. Šiuos pasitarimus suorganizavo Amerikos pareigūnai. Min. pirmininkas pasakė, kad partizanai negali užimti sostinės. Amerikiečiai pritarė, kad jie turėtų sustoti prie sostinės sienų. Tačiau partizanai to prašymo neklausė ir sostinę paėmė savo kontrolėn. Tuoj buvo pareikšta, kad Amerika neturėtų kištis į tuos reikalus ir kovotojai patys susitvarkys ir įsteigs laikinąją vyriausybę. Partizanų vadai pasisakė, kad jie nori tokios vyriausybės, kokią išsirinkys patys žmonės. Neaiškus likimas yra prezidento pareigas ėjusio Kidan, kuris perėmė pareigas, kai marksistas diktatorius Mariam pabėgo iš krašto.

Tikslas - pamaitinti badaujančius

Londone buvo paskelbtos

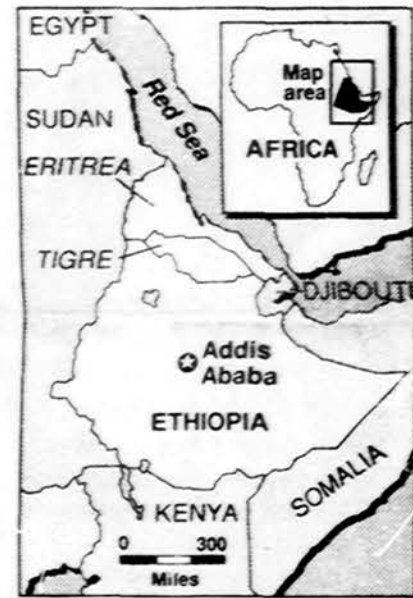
Kišinevo Forumo protestas

Kišinevas. - Atskirose telegramose prezidentui Gorbačioviui ir Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui Javier Perez de Cuellar, Kišinevo Forumas pareiškė protestą Sovietų Sąjungai prieš karinės jėgos naudojimą Pabaltijo valstybėse ir Armėnijoje, o taip pat ir Gruzijoje kurstant tautybių kivirčius. Praėjusį savaitgalį čia įvyko šešių respublikų atstovų suvažiavimas, pasivadinęs Kišinevo Forumu. Forumas reikalauja, kad būtų nubausti tie, kurie yra atsakingi už smurtą prieš civilius gyventojus ir kad iš visų šešių respublikų Sovietų Sąjunga atšauktų savo kariuomenę. Kišinevo Forumo dokumentai buvo paskelbti pasaulio žinių agentūrų, viešai praneša „Laisvosios Europos“ radijas.

- **Bruselyje** pirmą kartą JAV Gynybos departamento sekretorius susitiko su Prancūzijos naująja ministere pirmininke Edith Cresson.

ginklų paliaubos. Buvęs min. pirm. Dinka nesutiko, kad būtų perduota vyriausybė Demokratinio Fronto vadams, laimejuosiems karą. Amerikos Valstybės departamento sekretoriaus asistentas Herman Cohen, kuris tarpininkavo tarp valdžios ir partizanų, paskelbė Londone, kad Demokratinis Frontas perima atsakomybę už valstybines funkcijas, o daugelio partijų susitarimu bus praveisti rinkimai. Organizuojama pereinamoji vyriausybė. Demokratinio Fronto vadas Meles Zenawi pasakė, jog svarbiausias šiuo metu uždavinys yra išlaikyti tvarką sostinėje ir paskirstyti Vakarų suteiktą maždaug 7 milijonų vertės pagalbą badaujantiems Etiopijos žmonėms.

Demokratiniam Frontui priklauso daugiausia iš Tigro provincijos žemes ūkio gyventojai, kurie kovojo jau 16 metų prieš diktatoriaus marksisto režimą. Jie pasisako už demokratinę vyriausybę, kuri būtų reprezentuojama visų grupių. Tačiau Vakarų diplomatai sako,

jog dar nėra aišku, kokia bus jų politinė linija. Jie pastebėjo, kad dauguma tų kovotojų yra dar jauni žmonės. Bet tie patys diplomatai sako, kad tai yra labai disciplinuoti kovotojai.

Sovietai vetavo pabaltiečių dalyvavimą

Krokuva. Gegužės 28 d. - Čia prasidėjo šiandien 10 dienų simpoziumas, kuris diskutuos tarptautinio bendradarbiavimo klausimus, kreipiant dėmesį į tautines kultūras. Sovietų Sąjunga vetavo Pabaltijo valstybių reikalavimą dalyvauti šioje Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijoje. Tačiau Lenkija pakvietė 4 delegatus iš Lietuvos ir Danija 3 delegatus iš Estijos būti jų svečiais. Pabaltijo delegatams nebus leista kalbėti ir dalyvauti šios konferencijos darbuose. Tačiau teatras iš Vilniaus atveš J. Sobolio vaidinimą „Getas“ meno festivaliui, kuris surištus su šia konferencija, praneša „Laisvosios Europos“ radijo žinios.

KALENDORIUS

Gegužės 30 d.: Ferdinandas, Joana Arkiėtė, Jazmina, Jomilė, Vyliaudas.

Gegužės 31 d.: Gintautas, Agilė, Angelė, Petronėlė, Rimvilė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:20, leidžiasi 8:16. Temperatūra dieną 85 l., naktį 65 l.

DETROITIEČIAI MUZIKOS ŠVENTEJE

Nemažai Detroito apylinkės lietuvių praėjusį savaitgalį buvo nuvykę į Chicago stebėti Dainų šventės, operos ir kitų Muzikos šventės renginių. Dievo Apvaizdos parapijos vargonininkas Vidas Neverauskas dalyvavo Dainų šventėje.

PARAPIJOS GEGUŽINĖ

Dievo Apvaizdos parapijos metinė gegužinė įvyks sekmadienį, birželio 2 dieną, Dievo Apvaizdos patalpose ir kieme. Visus Detroito ir apylinkės lietuvius kviečia parapijos taryba ir klebonas kun. Viktoras Kriščiūnėvičius.

VILKAVIŠKIO VYSKUPAS DETROITE

Gegužės 28-30 dienomis Detroito svečiasis Vilkaviškio vyskupas Juozas Žemaitis, lydimas kun. Vytauto Gustaičio. Susitikimas su detroitiečiais įvyko Šv. Antano parapijos patalpose gegužės 28 d. Tą pačią dieną, vysk. kalbėjo „Lietuviškųjų melodijų“ radijo valandėlėje.

ATLAIDAI

Šv. Antano šventė-atlaidai sekmadienį, birželio 9 d., vyks Šv. Antano parapijoje.

PETRO JANUŠKOS MIRTIES PENKMETIO SUKAKTIS

Penkeri metai prabėgo kaip viena diena. Kaip bėgantis upelio vanduo. Rodos tik vakar kalbėta. Su tikru liūdesiu prisimenama a.a. Petra, jo geruma, nuosirduma, rūpesti šeima, visuomenė. A.a. Petras ilgejosi Lietuvos, gimtinės namu, rūpinosi Lietuvoje tėvelių kapais. Ir užmigo amžinu miegu neaplankęs, nepamates gimtinės.

A.a. Petras daug laiko aukojo visuomenės darbui. Priklause, rėmė daugelį organizacijų, ėjo įvairias pareigas ten, kur buvo reikalingas; visos jam buvo širdžiai mielos, kurios dirbo Lietuvos reikalams.

A. a. Petras Januška

A.a. Petras Januška mirė 1986 m. liepos 28 d. ir buvo palaidotas Mississauga, Šv. Jono kapinėse, Kanadoje.

Like liūdesyje žmona, sūnus ir dvi dukros prašo gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti velionį savo maldose.

A.a. Petras Januška gyveno Windsore, Kanadoje, bet priklausė Detroito lietuvių organizacijoms, meldėsi Šv. Antano parapijos bažnyčioje, o žmona gieda parapijos chore.

VASAROS SEZONO ATIDARYMAS „PILENU“ STOVYKLOJE

„Švyturio“ jūrų šaulių kuopos „Pilenu“ stovyklos atidarymas įvyko gegužės 19 d. Diena buvo labai graži, tad į renginį privaziavo apščiiai svečiu. Stovykloje plevėsavo Lietuvos ir JAV vėliavos. Sesės švyturietės, vadovaujamos moterų vadovės Onutės Selenienės, vaišino svečius lietuviškais maisto patiekalais, kavute ir pyragiais. Bare patarnavo Antanas Vaitiekus, o bilietukais aprūpino Juozas Kinčius. Svečiai susėdę prie stalų vaišinosi, šnekučiavosi, džiaugėsi gražia diena ir puikiu gamtos reginiu. Albino Bubnelio atvežta muzika skambėjo istią dieną.

„Švyturio“ jūrų šaulių kuopos pirmininkas Bronius Valiukevas padėjo Moterų vadovei Onutei Selenienei ir jos talkininkėms už vaišių pagaminimą, padėjo už įteiktas aukas stovyklos užlaikymui ir laimikius dovanų stalui. Paminėjo ir kai kuriuos svečius: Šv. Antano parapijos kleboną Alfonsą Baboną ir jo mamą Adelę, LSSI pirmininką Mykolą Abarių ir jo žmoną Onutę, Vincą ir Elena Žebertavičius iš Floridos ir 5 svečius iš Lietuvos. Pakvietė visus atvykti į Jūros dieną, liepos 14 d. švenčiamą „Pilenuose“.

Moterų vadovė Onutė Selenienė padėjo šaulėms ir šauliams, talkinusiems darbe, rėmusiems kepsniais Elenai Bražiūnienei, Salomėjai Grigaičienei, Stefanijai Telyčienienei, Gracei Valiukėnienei, Marijai

Motinos dienos minėjimo Detroito programos atkėjai su Šv. Antano parapijos klebonu kun. Alfonsu Babonu ir paskaitą skaiciusia mokytoja Ramute Misiūnaite-Brown. Nuotr. B. Telyčėno

Želvienei.

Albinas Grigaitis, Vladislava Šiurkienė ir Teresė Tupčinskaitė paskirstė dovanas, kurių tarpe buvo dail. Antaninos Jonynienės paveikslas, tekės Vaciai Jočiui.

LSSI pirm. Mykolas Abarius pasveikino svečius ir papasakino apie atsikūrusią Lietuvoje Šaulių sąjungą ir Hamiltone įvykusį LSSI suvažiavimą Hamiltone, Kanadoje. Suvažiavime dalyvavo ir Lietuvos Šaulių sąjungos pirmininkas Gediminas Jankus. Atvykęs žodį tarė ir Lietuvos ministerių kabineto pirmininkas Gediminas Vagnorius. Parodė modelius kopyltulpių, kurie bus pastatyti prie Žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklo, žuvusiems sausio 13 d. Vilniuje šauliams Ignui Šimulioniui ir Dariui Gerbutavičiui prisiminti.

Praleidę gražią dieną gamtoje, svečiai pavakary pradėjo skirstytis namo, žadėdami vėl atsilankyti Jūros dienoje.

A. Grinius

pa, laukia remonto darbų baigimo.

Kuopos narių tarpe yra daug negaluojančių bei mirusių. Garbės narys Juozas Sakaitis, po neseniai atliktos operacijos, sveiksta namuose. Steponas Walinsky, Sr., kurį laiką pabuvojęs ligoninėje, taip pat namuose sveiksta. Mirusių artimųjų tarpe yra Juozas Virbašius bei Joana Salkaus, narių Nell ir Juozo dukte.

Kuopos pirmininkė Rita Pinkus su valdyba paruošė 1991-ųjų metų veiklos programą. Ona Bender redaguos kuopos biuletinį. Jau paskirti darbo komitetai rengi kuopos 75-ųjų metų veiklos jubiliejų. Rengimo komiteto pirmininkai parinkti Steponas ir Eleonora Walinsky.

Vasario 16-tą dieną prie Worcester miesto rotušės buvo surengtos taikingos demonstracijos Lietuvos nepriklausomybės atgavimo reikalui. Rengėjai buvo Eduardas ir Teresė Meilai. Keturias valandas užsėdusios demonstracijos dalyviai laikė žvakes bei pagerbė JAV ir Lietuvos vėliavas. Kalbas pasakė Šv. Kazimiero parapijos kunigas Jonas Petras, MIC, 116-tos kuopos narys Petras Molis, valstijos atstovas William Glodas, 26-tos kuopos narys ir lietuviškos radijo valandėlės „Aušra“ vadovas Eduardas Meilus, Jr. bei kiti. Kalbų pagrindinė tema buvo: „Gelbėkite Lietuvą ir Pabaltijo kraštus“.

ANGLIAKASIŲ LIETUVIAI

63-čioji Lietuvos Vyčių kuopa, veikianti Lehigh Valley, PA, pradėjo 1991-ųjų metų veiklą sausio mėnesio susirinkimu. Kaip įprasta, prieš susirinkimą dalyviai dalyvavo Mišiose, o po jo vyko darbo posėdis su vaišėmis.

Linkėjimai po širdies operacijos sveikstančiai Trudy Meshauk. Taip pat ir Susan Kovacs sveiksta po ją ištikusio infarkto. Sveikatos!

Lietuviškų reikalų komiteto pirmininkas Al Klizas puikiai darbuojasi išskandamas Lietuvos vergus. Jis koordinuoja vietinei spaudai pateikiamas žinias bei pataria kur ir kada demonstruoti Lietuvos naudai. Juozas Simmons taip pat užsiima tuo darbu. Neseniai su žmona Trudi ir sese Ona Pettit dalyvavo demonstracijose Philadelphiaje. Vėliau tą vakarą juos matėme televizijos laidoje.

Nepriklausomos Lietuvos vėliava buvo iškelta Easton, Bethlehem ir Allentown miestų rotušėse. Easton mieste iškilmes surengė Janė Lutick, o Bethlehem mieste — Al Klizas. Allentowne Juozas Ogint surengė iškilmes. Vietinė spauda ir televizijos laidos atkreipė dėmesį į šiuos įvykius. Po vėliavų pakelimo, 63-čioji Lehigh Valley Lietuvos Vyčių kuopa sukvietė dalyvius į vaišes Glass Slipper restorane, Bethlehem mieste. Čia prelegentu buvo valstijos atstovas Don Ritter, neseniai grįžęs iš viešnagės Lietuvoje, Latvijoje, ir Rusijoje. Dalyvavo kaip Helsinkio komisijos dalyvis, tikrinantis žmonių teisių pažeidėjimus Sovietų Sąjungoje. Jis išryškino, kad Helsinkio komitetas stipriai rekomenduos JAV-bių vyriausybei suteikti moralinę bei materialinę pagalbą tiesiogiai Pa-

pa, laukia remonto darbų baigimo.

Kuopos narių tarpe yra daug negaluojančių bei mirusių. Garbės narys Juozas Sakaitis, po neseniai atliktos operacijos, sveiksta namuose. Steponas Walinsky, Sr., kurį laiką pabuvojęs ligoninėje, taip pat namuose sveiksta. Mirusių artimųjų tarpe yra Juozas Virbašius bei Joana Salkaus, narių Nell ir Juozo dukte.

Kuopos pirmininkė Rita Pinkus su valdyba paruošė 1991-ųjų metų veiklos programą. Ona Bender redaguos kuopos biuletinį. Jau paskirti darbo komitetai rengi kuopos 75-ųjų metų veiklos jubiliejų. Rengimo komiteto pirmininkai parinkti Steponas ir Eleonora Walinsky.

Vasario 16-tą dieną prie Worcester miesto rotušės buvo surengtos taikingos demonstracijos Lietuvos nepriklausomybės atgavimo reikalui. Rengėjai buvo Eduardas ir Teresė Meilai. Keturias valandas užsėdusios demonstracijos dalyviai laikė žvakes bei pagerbė JAV ir Lietuvos vėliavas. Kalbas pasakė Šv. Kazimiero parapijos kunigas Jonas Petras, MIC, 116-tos kuopos narys Petras Molis, valstijos atstovas William Glodas, 26-tos kuopos narys ir lietuviškos radijo valandėlės „Aušra“ vadovas Eduardas Meilus, Jr. bei kiti. Kalbų pagrindinė tema buvo: „Gelbėkite Lietuvą ir Pabaltijo kraštus“.

Olga

VYČIAI NEW JERSEY VALSTIJOJE

Sveikiname Emilija Sadonis, laimėjusią antrąją premiją Lietuvos Vyčių Fondo skelbtame rašinių konkurse. Sveikiname 50-ties metų kunigystės jubiliejų atšventusį Brooklyno gyventoją kun. Klem Zalelis.

Mūsų Švč. Trejybės parapija šiuo metu atnaujina bažnyčioje naudojamus apeiginius indus. Tai labai išlaidinga. Prel. Jono Sharnaus atminčiai įamžinti, 29-ta Newarko miesto Lietuvos Vyčių kuopa parapijai aukojo \$500 dolerių šiam projektui įgyvendinti. Jau vyksta diskusijos kaip atšvesti parapijos 90-ties metų veiklos sukaktį.

Metinė šv. Kazimiero šventė vyko parapijoje. Po Mišių parapijos saleje buvo surengti pietūs. Tai atliko rengimo komiteto pirmininkė Rita Sussko. Verbų sekmadienį prie bažnyčios surengėme pyragaičių išpardavimą, kuriam vadovavo Marija Honeyman. Čia buvo galima įsigyti ir meno bei rankdarbių.

Vyčiais prisiskaitinti trys nauji nariai: Juozas ir Nijolė Mikevičiai bei Pranas Rogers. Sveikiname!

Mary Cullen

Redaguoja Aleksandras Pakalniškis Jr., 1043 Fifth St., St. Monica, CA 90403.

LIETUVOS VYČIAI KELIA LIETUVOS PROBLEMAS

Waterbury, CT, 7-tos Lietuvos Vyčių kuopos narys bei Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Viktoras Vaitkus ir 25 kiti to miesto lietuviai New Haven mieste demonstravo prieš sovietų brutalumą Lietuvos piliečių atžvilgiu. Sutapimas, kad tuo metu gastroliavo Maskvos cirkas! Šiose demonstracijose dalyvavo arti 200 asmenų.

Šv. Kazimiero minėjimas įvyko Šv. Juozapo parapijoje. Po šv. Mišių vakare, atnašautu kun. Karvelio, parapijos saleje buvo vakarienė. Alma Torre, Tonie White su padėjėjomis paruošė ir patiekė šią atgaivą.

Kuopos kėglininkai ypatingai gerai reikšiasi. Komandos vadovas Ed White dabar namuose sveiksta po sunkios operacijos. Linkime jam sveikatos.

Virginija Kosa

NEW YORKO VYČIAI

Vasario 3 dieną Vilniaus Motinos parapijos klebonas kun. Eugenijus Savicki atnašavo šv. Mišias, minint kruvinuosius sovietų veiksmus Vilniuje sausio mėnesį. Mišių metu jis dėvėjo raudoną stulą, tuo simbolizuo-damas jaunų lietuvių pralietą kraują. Aldona Zaunis perskai-

WORCESTERIO VYČIŲ VEIKLA

Šiais metais Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Vincentas Parulis ir taryba nusprendė atnaujinti parapijos salę. Tose patalpose savo organizacinį darbą vykdančios organizacijos, jų tarpe Lietuvos Vyčių 26-ta ku-

VEIKLŲ CHICAGOS VYČIAI

Vasario mėnesį įvyko 36-tos Lietuvos Vyčių kuopos surengtas „Lietuvos prisiminimų“ banketas Martinique pokylių saleje. Sveikintinas Evelinos Oželienės ruošos darbas rengiant šią šventę. Vasario 9-10 dienomis vyko Nekalto Prasi-dėjimo parapijos Mardi Gras šventė, prie kurios darbų prisidėjo daugelis mūsų kuopos narių. To pat mėnesio 24 dieną dalyvavome Lietuvių Bendruomenės ruoštoje Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo šventėje.

Be to, vasario mėnesio susirinkime ir mes paminėjome šį jubiliejų. Jį surengė Elena Sirutis ir William Liauba. Birutė Vindašienė įdomiai kalbėjo apie tuos laikus Lietuvoje. Kartu su Aldona Grincevičius jos padeklamavo eileraščiu.

Sabina Henson

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$80.00. Foreign countries \$90.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGAS prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto			
	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol.)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida U.S.A. dol.) savaitinis	\$50	\$30	\$25

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatstato. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

baltijo respublikoms, o ne Sovietų Sąjungai. Atstovas Robert Freeman trumpai perteikė gubernatoriaus Casey pasi-

tenkinimą etninių grupių įnašu valstijoje bei JAV-bėse. Albertas Klizas pradėję pietus. Organizacinį komitetą sudarė Janė Lutick, Lenke Ulba, Jeanette Klizas ir Adolfas Klova.

Juozas Ogint, Vertė Aleks. Pakalniškis, Jr.

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS IR ODOS CHIRURGIJA (Augliai nuimami kabinete) Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms 2434 W. 71 Street, Chicago Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.) Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (1-312) 735-4477; Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS CRAWFORD MEDICAL BUILDING 6449 So. Pulaski Road Valandos pagal susitarimą

DR. E. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS 3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101 Valandos pagal susitarimą Pirm. 3 v. p.p. - 7 v.v., antr. 12.30-3 v.p.p. trečd. uždaryta, ketv. 1-3 v.p.p., penkt. ir šešt. 9 v.v. - 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago (1-312) 778-6969 arba (1-312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS ISSIPLETUSIŲ KOJŲ VENŲ IR ŽALDŲ GYDYMAS ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINE CHIRURGIJA 6132 S. Kedzie Ave., Chicago (1-312) 778-6969 arba (1-312) 489-4441

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujų ligos Nechirurginis išsiplečiusių venų ir hemoroidų gydymas 5540 S. Pulaski Road. Tel. (1-312) 585-2802 Valandos pagal susitarimą Pirm., antr., penkt. 12-3 v.p.p., ketv. 2-7 v. Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja 3315 W. 55 St., Chicago, IL Tel. (1-312) 476-2112 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL Tel. (708) 598-8101 Val. pagal susitarimą

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS ISSIPLETUSIŲ KOJŲ VENŲ IR ŽALDŲ GYDYMAS ODOS AUGLIŲ IR KOSMETINE CHIRURGIJA 6132 S. Kedzie Ave., Chicago (1-312) 778-6969 arba (1-312) 489-4441

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS 2454 W. 71st Street (1-312) 434-2123 Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

DR. FRANCIS MAŽEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4255 W. 63rd St. Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4 6-9, antr. 12-6, penkt. 10-12, 1-6

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS 7722 S. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60652 Pirm., antr., ketv. ir penkt. pagal susitarimą

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D. S. PRASAD TUMMALA, M.D. SURENDER KUMAR, M.D. PETER STECY, M.D.

Širdies ir kraujagyslių ligos Valandos pagal susitarimą Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINES LIGOS CHIRURGIJA 6132 S. Kedzie, Chicago, Ill. Tel. (1-312) 925-2670 1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120 Tel. (708) 742-0255 Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA 9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL 1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave. Tel. (708) 598-4055 Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (Kalba lietuviškai) Tikrina akis, pritaiko akinius 2618 W. 71st St. Tel. (1-312) 737-5149 Val. pagal susitarimą

DR. ANTONAS G. RAZMA

SPECIALYBĖ — PLAUČIŲ LIGOS 4700 W. 95 St. Oak Lawn, IL 60453-2533 Tel. 708-638-3113

DR. DANA M. SALIKLIS

DANTŲ GYDYTOJA 10442 W. Cermak Rd. Westchester, IL. 60153 Tel. 708-531-1113 Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA 2556 W. 63rd Street Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p. Šešt. pagal susitarimą Kabineto tel. (1-312) 776-2880. Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas Kalbama lietuviškai 6165 S. Archer Ave. (prie Austin) Valandos pagal susitarimą Tel. (1-312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ CHIRURGIJA AKIŲ LIGOS Good Samaritan Medical Center-Naperville Campus 1020 E. Ogden Ave., Suite 310, Naperville IL 60563 Tel. 1-708-527-0090 Valandos pagal susitarimą

DR. PETRAS ŽLIOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 6745 West 63rd Street Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6. Šeštadieniais pagal susitarimą

GRĮŽIMAS Į PASAULIO ŽEMĖLAPI

Per paskutiniuosius penkiasdešimt metų buvome beveik į visuotinę užmirštį nuėję. Žinoma, ne nuo mūsų tai priklausė ir niekas mūsų nesiklausė. Vakarų pasaulio akumas ir nenorėjimas gadinti santykių pridarė daug žalos. Karo metu Maskva buvo sąjungininkė, tad buvo ne nepatogu, jai akibrokštą daryti. Maskva tai išnaudojo ir kaip voras voratinkliais apipynė. Ir vakariečių protus visai sumaisė.

Gal ir mes darome klaidą, kad visur ir visuomet tik Ribbentropo-Molotovo pakta minime. Tų pakčių ir įvairių sutarčių buvo daug daugiau ir jos buvo mums ir žmonijai gal ne mažiau žalingos. Dažnai gal bijodami įžeisti ir kad neužsigautų, tai visai neminėme Teherano, Jaltos ir Potsdamo. O juk ten ne viena sykį tas Ribbentropo paktas buvo patvirtintas. Reikia, ir vakariečių sąžinė nėra visai švari. Jaltos konferencija buvo „didžioji apgaulė“ ir joje įvyko Vidurio ir Rytų Europos pardavimas. Keista, kad net dabartiniai Lietuvos veikėjai, kurie lankosi Vakaruose, šio nusikaltimo nežino arba vengia jį minėti. Šioje konferencijoje buvo palaidoti visi principai, dėl kurių oficialiai karas buvo vedamas. Tad reikia dažnai ir primygtinai priminti, kad ir Vakarai turi kaltę ir moralinę skolą. Neriekia šypsotis ir dėkoti, kuomet seną ir nuvalkiotą „nepripažinimo“ melodiją mums kartojia.

Kalbėdami apie „nepripažinimą“, tuojau paskuba pabrėžti, kad nenori maišyti ir sovietų „vidaus“ reikalus. Kaip galima tas skirtingas sąvokas suderinti ir net šypsotis? Stalinio reikalavimu Lenkiją palikus sovietų įtakos zonoje, tuo pačiu ir Pabaltijo likimas liko užantspauduotas. Maskva nesnaudė ir dėjo visas pastangas, kad žemėlapiuose, enciklopedijose ir almanachuose būtų rodomos naujos ir Maskvos nubrėžtos sienos. Taip tas „nepripažinimas“ praktiškai pradėjo ir užmarštį nueiti. Lietuvoje vykęs partizaninis karas ir tautinis genocidas liko nepastebėtas Vakaruose ne dėl to, kad Vakarai būtų to nežinoję, bet kad slėpė, stengdamiesi gerų santykių nepagadinti. Nuo to laiko subrendo jau dvi kartos, kurios apie Lietuvą ir kitas panašaus likimo tautas jokių žinių neturėjo. Okupantas iškilmingomis progomis kalbėjo, keldamas savo nuopelnus kovoję prieš prieštą, savo pasiaukojimą ir aukas už žmonijos laisvę. Beveik niekas neminėjo, kad „beleisvindami“ atnešė komunistinę vergiją beveik 90-čiai milijonų europiečių, nekaltant jau apie kitus kontinentus. O mūsų balsų niekas išgirsti nenorėjo. Po paskutiniojo karo iki dabartinių dienų pastoviai tebuvo minimi tik naciai ir jų žiaurumai. Kalbant apie koncentracijos stovyklas, visai užmirštama, kad pirmosios stovyklos pradėtos steigti Lenino potvarkiais. Naciai tebuvo tik jų mokiniai, o būdami vokiečiai – gal kokius patobulinimus ir pridėjo.

***

Jau beveik pusė šimto metų, kai Vakarai tą pačią ir pasenusią plokštelę kartoją. Gal ne aiškinti nereikėtų, kad ta propaganda nevyksta savaime,

bet yra diriguojama. Beskaitant ir besiklausant tos Kremliaus diriguojamos propagandos, prisimena baladė apie Čičinską: „Groja smuiku rūpestingai nusiskutęs vokiečys / jam cimbolais melodingai taiko Leiba Šepetys“.

Atrodė, kad šiuo atveju Leiba ne tik cimbolais groja, bet visam orkestrui dirguoja. Komunizmo ir kapitalistų interesams sutapus, visa mūsų kova atrodė beveik „don kichotiška“. Ir bendrai, Amerikoje ir kitose valstybėse į šėivių politinę veiklą mažai dėmesio yra krepiama. Reikėjo kažko dramatiško, kad atkreiptumėme pasaulio dėmesį. Galima sakyti, kad laukėme beveik stebuklo įvykstant, kuomet atrodė, kad naktis ilga kaip šimtmetis užgožė kraštą. Atrodė, kad nebėra jokios vilties, kad tauta užmigusi letargo miegu. Pasigirdo iš pradžių nedraisi laisvės daina. Partiečiai ir saugumas nusigando pajutę, kad jų kėdės braška, bet sustabdyti jau negalėjo. Ta daina kasdien garsėjo ir minia dėjo. Jau šimtą tūkstantinės minios Vilniuje ir Kaune pasirodė su trispalvėmis ir reikalavimais, kad komunistai būtų pašalinti iš valdžios. Kuomet pradėjo versti komunizmo stabus, tai ir vakariečiai padubod. Lietuva atsidūrė pasaulio dėmesio centre, į ją skubėjo vakariečiai žurnalistai. Spaudos puslapiuose ir TV ekranuose mirgėjo Lietuvos vardas. Visi suskato jos ieškoti.

***

Ne visiems vienodai sekėsi. Buvo tokių, kurie Lietuvos po Balkanus ieškojo. Vienas kongresmanas, kuris atstovauja didelei lietuvių kolonijai, kalbėdamas apie Lietuvos išsilavinimo pastangas, vis minėjo: „Lietuva ir visi Balkanai, Lietuva ir...“ Didžioji spauda, rašydama apie Lietuvą ir bendrai Pabaltijo klausimais, beveik visuomet duoda situacinį žemėlapi, kuriame nurodyta Vilnius, Ryga ir valstybių sienos. Bent išmoko jau Vilnių teisingai parašyti. Jau žino, kad Lietuva yra prie Baltijos jūros. Bet dar užsispyrusiai teberašo: Vilnius, USSR.

Čia jau ir mūsų didesnės pastangos yra reikalingos. Turime nuolat kovoti prieš tą hipokritišką „nepripažinimo“ politiką, kur viename sakinyje kalbama ir apie nepripažinimą ir apie sovietų „vidaus“ reikalus. Gal sunkiau būtų State d-to nusistatymą pakeisti, kadangi rusai gali užsigauti ir paskolos nebeprašyti. Reikia manyti, dėl to ir prez. Bushas, priėmęs Landsbergį ir kitus Pabaltijo vadus, tuojau į Maskvą skambino pasiaiškinti.

I viską mes turime realiai žiūrėti ir abi burnos puses girdėti. Susieme rankomis nuo Vilniaus iki Talino atkreipėm pasaulio dėmesį ir sugrįžom į žemėlapius. Tad mūsų, gyvenančių Vakaruose, pareiga – kad spaudoje būtų teisingai rašoma. Jeigu okupacija nepripažįstama, tai legaliai Pabaltijo respublikos nėra USSR dalis. Ypač tie, kurie prumeruoja angliškų laikraščių turi mandagiai, bet pastoviai apie tai priminti. Mums nereikia prieš tankus stovėti, tai bent pašto ženklų nepagailėkime.

J. Ž.

Lietuvos pasiuntinybėje Washingtone lankantis vysk. J. Žemaičius. Iš kairės: kun. Vytautas Gustaitis, vysk. Juozas Žemaitis ir Lietuvos atstovas Stasys Lozoraitis.

Nuotr. M. Samatienės

LIETUVOS BAŽNYČIA STENGLIASI SUPRASTI LAIKO DVASIA

Vyskupo J. Žemaičio, Vilkaviškio apaštalinio administratoriaus, pranešimas Sielovados simpoziume

Nuoširdžiai dėkoju už kvietimą dalyvauti tokio svarbaus suvažiavimo darbe ir pasidalyti mintimis apie sielovadinį darbą Lietuvoje.

Jums gerai žinoma, kad 50 metų šis darbas Tėvyneje buvo apribotas iki minimumo. Kunigai ateistinės valdžios potvarkiais buvo uždaryti tarp keturių bažnyčios sienų, izoliuoti nuo visuomenės, ypač nuo vaikų ir jaunimo. Niekada nepamiršiu, kaip mane, jauna kunigėlį, išsikvietė Marijampolės miesto valdžia ir Kaune pasirodė su trispalvėmis ir reikalavimais, kad komunistai būtų pašalinti iš valdžios. Kuomet pradėjo versti komunizmo stabus, tai ir vakariečiai padubod. Lietuva atsidūrė pasaulio dėmesio centre, į ją skubėjo vakariečiai žurnalistai. Spaudos puslapiuose ir TV ekranuose mirgėjo Lietuvos vardas. Visi suskato jos ieškoti.

Acū Dievui, Lietuvos katalikų Bažnyčia garbingai pakėlė šį sunkų išbandymą. Daugumas kunigų savo pastoracinėje veikloje vadovavosi dar apaš-

talų suformuluotu principu: „Dievo reikia klausyti labiau, negu žmonių“ (plg. Apd. 4,19). Jų mintyse ir širdyse buvo gyvi apaštalo šv. Pauliaus žodžiai: „Vargas man, jei neskelčiau Evangelijos“ (1 Kor 9,16). Todėl jie mokoje bausd, ejo į kalėjimus, bet neišizdėjo savo pagrindinės pareigos skelbti Kristaus mokslą.

Tačiau tie ilgi priespaudos metai prieš mūsų valią paliko tam tikrą pėdsaką, ypač jaunesnės kartos kunigų samonėje, paliko nemažai spragų jų psichologijoje, išsivertė samonėje, paliko nemažai spragų jų psichologijoje, išsivertė samonėje, paliko nemažai spragų jų psichologijoje, išsivertė samonėje.

Taip. Šiuo metu po 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos katalikų Bažnyčiai atsivėrė naujos veiklos perspektyvos. Yra įmanoma daug kas, apie ką buvo galima neseniai tik svajoti. Katalikiška spauda, katalikiškos radijo ir televizijos laidos, katalikiškos draugijos ir sąjungos, tikiybės dėstyamos mokyklose, pamaldos ligoninėse ir kalėjimuose. Šie

visi darbai, galimybės užklupo beveik nepasirodus. Ir tenka dirbti, mokantis dirbti, panašiai, kaip mokosi plaukti žmogus netyčia įkritęs į upę ir nemokantis plaukti.

Mokomės ir mes. Ir dabar, praėjus daugiau kaip metams, galime pasakyti, kad šio to išmokome, šį tą padarėme. Tačiau to jokių būdu negalime priskirti savo pastangoms. Juk mūsų kunigai ir tikiybės mokytojai eina į klases beveik neturėdami tinkamų vadovėlių, vaizdinių ir techninių priemonių. Kol kas beveik neįmanoma kalbėti ir apie pastovias tikiybės mokymo programas. Juk toje pačioje klasėje mokinių religinės žinios, religinis samoningumas, religinė patirtis labai skirtingos. Čia pat, šalia vienas kito, tikiybės moksliu jau priėmęs Sutvirtinimo sakramentą, išaugęs religingoje šeimose, ir nekrikštytas, nieko teigiamo negirdėjęs apie religiją, o dabar panoręs išgirsti ir kitokią nuomonę – „audiat et altera pars“. Ir vis dėlto kai kurių mokyklų vadovai, mokytojai, pradėjo, jei ne atvirai priešiški, tai bent skeptiški žiūrėti į tikiybės dėstyimą, šandien jau pradeda pripažinti: kažkas įvyko. Vaikai tampa geresni. Ypač nuoširdžiai atsivėrė Dievo malonei pradinukų, vaikų darželių auklėtinų širdys. Būna, kad penkerių metų vaikas „aukleja“ tėvus ir senelius, reikalaujamas pasninkauti Gavėnios penkta-

dieniais ir melstis prieš valgi. Kartais ir seneli, buvusiai komunistų partijos aktyvistai, tenka susisieškoti katekizma, kad pajęgtų atsakyti į anūko užduodamus klausimus. Tai pats Dievas, jo malonė paremia mūsų silpnas jėgas, nes einaime į šį darbą vedami vieno didžiausio troškimo: parodyti žmonėms Dievą, padėti su juo suartėti.

Tačiau būtų lengvapėdiška, nerimta atsisakyti žmogiškos išminties siūlomų priemonių, kad, jomis pasinaudodama, Viešpaties malonė galėtų dar vaisingiau darbuotis. Sielovadinis darbas taip pat turi būti dirbamas nuosekliai, planingai. Apie tai ir noriu dabar pakalbėti.

Manau, kad sielovadinio darbo tikslai tiek Lietuvoje, tiek išsvijoje yra tie patys: siekti moralinio ir religinio parapijos atgimimo, jos ribose gyvenančios visuomenės evangelizacijos. Pradėti šį darbą, matyt, reikia nuo kultūrinių siekių ir palaipsniui vesti į samoningą, intensyvią religinį gyvenimą. Šio gyvenimo centre turėtų būti Eucharistija, sekmadienio ir šventadienio šv. Mišios, dažna sakramentų praktika ir į kasdienį gyvenimą iš jų spinduliuojanti palaima, pašventinanti kasdienį triūsą, palengvinanti artimo vargą.

Tai ilgas ir sudėtingas darbas, kurį, mano nuomone, turime dirbti visomis šiuo metu prieinamomis priemonėmis.

Pirmiausia noriu akcentuoti pamokslus ir vadovavimą per išpažintį. Tai paties Kristaus praktikuoti metodai. Kristus sakė pamokslus, patarė naktį pas jį atėjusiam Istatymo mokytoju Nikodemui, išaiškino tai, ko jis nebuvo supratęs. Sielovadiniam darbe pamokslas ir vadovavimas išpažintyje – nepamainomi elementai. Jokia modernioji sielovada jų negali atstoti. Jei šiandien Lietuvoje dar turime, palyginti, nemažai samoningų katalikų, tai tik todėl, kad stengėmės kiek įmanoma panaudoti šias priemones, kurios mūsų krašte pastaraisiais dešimtmeciais buvo beveik vienintelės.

Vienas pirmųjų žingsnių, atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, buvo iškilmingas atnaujinimas Lietuvos paaukėjimo šv. Jėzaus Širdžiai, kurį Lietuvos Bažnyčios ir valstybės vadovai padarė 1990 m. birželio 14 d. Natūralu, kad jį sektų šeimų pasiaukojimas šv. Jėzaus Širdžiai. Tai nėra tik išorinė ceremonija. Katalikiškojo gyvenimo praktika liudija, kad tose šeimose, kur išganytojas

tampa tarsi šeimos nariu, atgyja malonės gyvenimas, krikščioniškos dorybės. Juo daugiau tokių šeimų bus, tuo gyvenis bus ir tautos religinis gyvenimas, akivaizdesnis jos dvasinis atgimimas.

Šiuo metu Lietuvoje veikia kelios katalikiškos organizacijos: „Caritas“, ateitininkai, M. Valančiaus blaivybės draugija, katalikiškos pasaukležiūros pagrindais daug kur tvarkosi skautai. Nemažą darbą šios organizacijos gali atlikti tiek auklėdamos savo narius, tiek darydamos teigiama įtaką visuomenei. Tačiau dar neturime praktinio darbo įgūdžių, ypač su jaunimo organizacijomis. Čia mums labai praverstų išsvijos lietuvių patirtis, organizuojant ateitininkų ir skautų stovyklas, kitus renginius, kurie patraukia ir sudomina jaunimą. Tiesiog Dievo dovana Lietuvos ateitininkijai išsvijoje išaugęs, o dabar gražiai Lietuvoje besidarbaujantis profesorius Arvydas Žygas. Daug naudingų patarimų išgirdome iš netrumpai Lietuvoje viešindios seselės Ignės Marijošūtės. Būtų gerai, kad ir daugiau prityrusių jaunimo organizacijų vadovų atvyktų į Lietuvą, organizuotų čia seminarus mūsų ateitininkų ir skautų vadovams, padėtų suorganizuoti vieną kitą parodomąją stovyklą. Reiktų ir daugiau specialios literatūros apie vaikų ir jaunimo organizacijų veiklą.

Šiuo metu turime tris katalikiškus žurnalus: „Katalikų pasaulis“, „Caritas“, „Naujasis židinys“ ir laikraštį „XXI amžius“. Pastarjį leidžia būrelis mokslininkų entuziastų. Tačiau vien entuziazmu nepakanka. Kol kas šio laikraščio materialinė baze labai silpna. Jo leidėjams stungi ir žurnalistinio profesionalumo, apsuokrumo susirenkant informaciją, ją apdorojant. Nežiūrint to, šis laikraštis gana įdomus, turintis savitą braižą. Gaudamas materialinę paramą ir kvalifikuotą profesionalią pagalbą, „XXI amžius“ galėtų tapti stipriu, mieliai skaitomu ir darančiu atitinkamą poveikį visuomenei katalikišku dienraščiu. Tam irgi būtų labai reikalinga išsvijos lietuvių parama.

Vienas plečiamasis ir šiuo metu daugiausia reikalingas išsvijos paramos baras – tikiybės mokymo organizavimas įvairaus lygio Lietuvos mokyklose ir ikimokyklinėse įstaigose.

Reikia pažymėti, kad tikiybės (Nukelta į 4 psl)

SEPTYNIOLIKA METŲ TREMTYJE

3 Oršoje sužinojome, kad prasidėjo karas. Į vakarus dabar lėkė ilgi, kariški ešelonai su kariuomene ir pabūklais. Visi su nerimu galvojome apie namus ir artimuosius. Kalbėjome, gal toli mūsų nenuvės, gal karas ne ilgai tęsis, gal grįšime namo. Ir, štai, kaip dainoje, jau esame už Uralo žemės galo.

Privaziavom Altajaus kraštą, po keletą vagonų vis atkabina. Palieka apgyvendinimui atvežtus vergus. Liepos 3 d. mums liepė išlipti Bijisko stotyje. Išvargę, sutrini, iš priešvinkusių vagonų išsikrapštėm lauk. Nespejus gerai įtraukti gryno oro, apspito pareigūnai ir padarė atsivežtų pundų krata. Pirmiausiai iš suaugusiųjų atėmė pasus ir vaistus. Kas turėjo aibumas, išplėšė uniformuotų vyrų nuotraukas.

Pradėjo skirstyti, po kiek žmonių ir į kokias gyvenvietes bus visi nuvežti. Ne visi tremtiniai surado savo pundus su drabužiais. Pakelyje paliekant žmones, būdavo atkabinais vagonai, vežusieji pasimtus daiktus. Pasitaikė, kad ne tuos vagonus atkabino Bijisko stotyje suvertę krivą pundų tų tremtinių, kurie buvo palikti gyventi kitur...

O atvežtieji į Bijisko stotį veltui ieškojo savųjų daiktų. Tuo laiku mes buvome dori žmonės ir niekam į galvą neatklydo mintis imti ką nors iš svetimų, ir krivą suvertų daiktų. Juos išsidalino mus vežusieji ir vietiniai viršininkėliai, tai buvo jų grobis.

III. Altajaus kiaulių sovchoze

Mus, apie 80 žmonių, paskyrė į Obės aukštupio

kiaulių sovchozą. Iki Katunės upės kranto ėjome pėsti, o daiktus vežė arkliais. Pakrantėje išsikrovėme ir turėjome laukti atplaukiančio katerio su barziuku. Kateris atplaukė tik kitą dieną. Svetimoje žemėje tą pirmąją naktį praleidome po atviru dangumi, susigūžę prie savo pundių. Mūsų su Broliuku glaudėmės prie Mamytės. Užmigti nesisekė. Kūrenome lauželius, virėme vandenį, kurį gerėme su negausiai gautu duonele. Su kiekviena tremties diena duonelė darėsi vis skanesnė ir vis norėjome, kad ji būtų skalesnė. Maži vaikeliai pravirkdavo, nors mamos juos glaudė ir dangstė nuo upės vėsos ir nakties tamsos. Mus vežusieji tvirtino, kad mes dideli nusikaltėliai, fašistai, kad atvežti čia visam gyvenimui. O mes, tremtiniai, benamiai, širdimi ir mintimis skridome į mylimą Lietuvą, kurią taip priminė švelnūs, gražūs smuiko garsai. Ta visa naktį nuostabiai graudžiai smuikavo Vytautas Totaraitis.

Ryte, pasikrovė į atplaukiančią baržą, apie 40 km plaukėme Katunės upe. Priplaukus sovchozą, matėme ant kranto žmones, bet jiems prie mūsų artintis buvo uždrausta, nes mes buvome nusikaltėliai. Išlipus į krantą, mus dar po kelias šeimas išskirstė. Dalis lietuvių liko sovchozo centro gyvenvietėje. Kitus, po kelias šeimas, patalpino į laikinas gyvenvietes 5-7 km nuo sovchozo centro.

Totaraiči, Vasiliauskų, Steponaičių, Laucevičių, Stalaušienės ir mūs šeima, 21 žmogus, susikrovė daiktus į arkluko traukiamą vežimėlį, pėsti 7 km nuėjome į mums skirtą gyvenamą vietą. Aplink gamta graži, beržų ir drebulių gojeliai. Matėsi, kad žemė gera ir derlinga, nes visa augmenija vėšli. Tolumoje matėsi Altajaus kalnų virtinė. Mūsų gyvenvietė – tai pora lentinų barakų, tinkamų gyventi tik vasarą. Virimiai – primityvi plyta po stogeliu, lauke. Kelios žemliankos. Rastų pastatas – tai grūdų džiovykla, dar

prasta pašūrė kalvei. Trys ilgos pašūrės šiaudiniai stogais, jose žiemą laikomi grūdai. Prie kūdros, žemliankoje pirtis. Sunku nupasakoti, kokia ji primityvi.

Barake buvo lentiniai gultai, vadinami tapčanais. Liepė šiandien pasitvarkyti, o rytoj – į darbą. Pirmiausiai bėgome į pirtį. Išsimaudžius, mamos gerbiuši skalbti. Išskalbtus rūbus džiovė lauke, o rusės į juos žiūrėjo, kaip į devintą stebuklą. Mes tada supratome, kodėl rusų kariškių žmonos, atvažiuavę į Lietuvą, eidavo į pobūvius pasipuosę naktiniais baltiniais.

Po kelionės norėjome išsimiegoti, bet, deja, neteko. Sumigus užpuolė blakės. Jų buvo tokia gausybė, jog joks gaudymas ir trynimasis negelbėjo. Veltui savo medinius tapčanus sutraukėme į vidurį barako. Blakės lindo iš tapčanų, krito nuo lubų. Nemigė, anksti ryte lauke kūrėme ugnį, virinom vandenį, išnešę pliknome tapčanus. Vietiniai, į mus žiūrėdami, tik galvas kraipė: na, kanda, tai kanda – negi suės?

Paskirstė mus į darbus. Bronius Vasiliauskas, tik baigęs gimnaziją, pradėjo dirbti kalviu. Mano Brolis – kalvio padėjėju. Kiti vyrukai buvo pristatyti prie įvairių ūkio darbų. Moterims davė po kirvį ir liepė kirsti berželius ir drebulės, krauti juos į krūvas. Iki kirtavietės eidavome 3-4 km.

Mano ir Brolio vaikystė baigėsi, iš pirmos dienos pradėjome dirbti drauge su suaugusiais. Kirviai atšpė, nuo kotų krenta, be to ir kirsti nė viena nemokėjome. Ant delnų primušėme pūslės. Kol įpratome, buvo labai sunku, bet norma įvykdyti reikėjo, nes norėjosi gauti pilną duonos davinį. Dirbantiems dienai jos duodavo 800 gramų (apie 1.75 svaro), vaikams – 400 gr., o nedirbantiems – 200 gr. Krautuvė buvo tik sovchozo centre. Mums duoną atveždavo medinėje dėžėje, įtaisytoje vežime.

(Bus daugiau)

LIETUVOS BAŽNYČIA

(Atkelta iš 3 psl)

destymo organizaciniai klausimai sprendžiasi nelengvai dar ir dėl to, kad dalis mūsų inteligentijos, nuo kurios šandien priklausio švietimo ateitis, yra išaugusi ateistinėje visuomenėje. Ji neabejinga Tėvynės ateičiai, bet nesuvokia religijos vaidmens joje ir dėl to ją vertina pagal ateistinės pasaulėžiūros įpristus receptus. Su jais sunkoka rasti bendrą kalbą, prodyti, kad krikščionybė remiasi visa Vakarų kultūra. Tai matyti ir iš kai kurių formuluočių švietimo įstatyme. Švietimo ir kultūros sritis, bene labiausiai pajutusi sunkią materializmo leteną, labai išlėto atsitiesia. Turime vilties, kad ilgai, bendradarbiaujant su Dievo malone, pavyks pakeisti ir jų priešišką nusistatymą religijos atžvilgiu, nes geros valios jie turi tikrai daug.

Konkreiti sritis, kurioje labiausiai reikalinga brolių išėvijoje parama, tai tikybos mokymo bazės kūrimas, įvairios techninės ir vaizdinės mokymo priemonės. Tarpdiecizinė katechetinė komisija, jos darbu grupė ir kiti specialistai gilinais i tikybos mokymo programų sudarymą, tinkamiausių vadovėlių atrinkimą, jų pritaikymą mūsų sąlygoms. Esame labai dėkingi už Sielovados tarybos leidinį — seriją knygūčių „Mažasis angelas“ (The Little Angel). Jas labai mėgstame mūsų maziėje darželinukai, pradinukai ir vyresnio amžiaus moksleiviai. Naudojamasis programa noriu nuoširdžiai padėkoti leidėjams, vysk. P. Baltakiui, Nekaltai Pradatosos Mergelės Marijos seserims, kuris jas išvertė i lietuvių kalbą. Labai reikalinga populiarinė religinė literatūra ne tik vaikams ir jaunimui, bet ir suaugusiems. Planuojame ateityje daug ką spausdinti Lietuvoje, bet tam reikalingi Bažnyčios žinioje esantys spausdinimo įrenginiai ir popierius, kurio pas mus šiuo metu labai trūksta.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Madison, Wisc.

NAUJAS DAKTARAS

Audrius Vilius Dundzila š.m. gegužės mėn. Wisconsin universitete apgynė disertaciją ir gavo lyginamosios literatūros ir germanistikos mokslų daktaro laipsnį. Disertacija nagrinėja mitologijos itaka romantizmo dramose, ji pavadinta „Mergelė, motina, deive: deivės nuo priešistorinių laikų iki europiečių mitologijos ir jų rolė vokiečių, lietuvių ir latvių romantizmo dramose“.

Autorius disertaciją parašė prof. Reinhold Grimm žinioje. Sukaupęs dėmesį germanų ir baltų Europai, disertacijoje tyrinėja deivių istoriją, deivių kulto išsivystymą kultūrinėje plotmėje ir deivių atgimimą modernioje literatūroje. Lietuvių romantizmo dramų pavyzdžiams panaudotos 19 amžiaus rašytojo Aleksandro Fromo-Gaižūčio dramose „Eglė žalčių karalienė“ ir „Jūratė marių karalienė“. Iš lietuvių mokslinių darbų disertacijoje naudotas V. Bagdanavičiaus, J. Balio, K. Doveikos, P. Dundulienės, M. Gimbutienės, A. J. Greimo, K. Grigo, A. Jonyno, K. Korsako, L. Saukos, V. Kavolio, B. Pranskaus, N. Vėliaus ir kt. raštai.

Naujasis mokslininkas 1982 bakalauro laipsniu baigė University of Illinois — Chicago ir 1985 ten pat gavo magistro laipsnį.

Pagrindiniai darbininkai Viešpaties vynuogynė — kunigai. Praūžusi karo audra, sunkūs pokario metai juos nubloškė i Rytus ir i Vakarus. Ne vienas jų atidavė ir gyvybę už savo Mokytoją ir brolius. Tai būtų atskiras puslapis Lietuvos katalikų Bažnyčios istorijoje. Šiandien, ypač atsiradus galimybei dirbti mokyklose, ligoninėse, lankyti kalėjimuose, pataisos kolonijose, labai padaugėjo darbo parapijų klebonams, kitiems kunigams. Galia tik pasidžiaugti garbingais seneliais — kunigais jubilatais, buvusiais Nepriklausomybės laikų kapelionais, kurie ir šiandien, nežūredami nelengvos metų naštos, darbuojasi mokyklose, tarsi išgyvena savo antrąją jaunystę. Šiuo metu jau darosi ankšta Kauno kunigų seminarijoje: žymiai padaugėjo i ją stojantių. Žavimės vysk. Ant. Vaičiaus ryžtingumu, kuris, nežūrint labai sunkių sąlygų, atkūrė kunigų seminariją Telsiuose. Po kelerių metų tikimės ir mes turėti Vilkauskio kunigų seminariją. Rengiami jai destytojų kadras. Jau šį rudenį išleidžiame vieną kuniga ir keturis klierikus studijuoti i Romą. Jiems baigus mokslus, atsiras galimybė rengti kunigus savo vyskupijoje. Vilkauskio vyskupija nuo seno garsėjo išsilavinusiais kunigais. Šiandien, deja, jų beturime vos kelis.

Statant ir ugdant gyvąją Bažnyčią, negalima pamiršti ir bažnyčių — maldos namų. II pasaulinio karo ir pokario metais jų daug buvo sugriauta, niuniokota, pavesta sandėliams. Šiandien viena po kito atgauname bažnytinei bendruomenei priklausiusius pastatus, atstatome sugriautas bažnyčias, statome naujas.

Jei šiandien, kaip vyskupas, galia pasidžiaugti, kad valstybinė valdžia visiškai nesikiša i vyskupijos administravimą, galia valdyti ją, jos reikalais rūpintis, kunigus skirstyti vadovaudamasis savo sąžine, be jokios iš šalies prievartos ar spaudimo, tai materialinių rūpesčių našta šiuo metu labai slegia. Pradėjome Vilkauskio katedros atstatymo darbus. Jau atstatomos Sintautų, Kučiūnų, Naujosios Ūtos bažnyčios, Kryžių koplyčia, pal. arkiv. Jurgio Matulaičio koplyčia statoma jo tėviškėje, Lūginės kaime netoli Marijampolės. Projektuojamos naujos bažnyčios Alytuje, Aleksote, Marijampolėje, Jonučiuose (netoli Kauno). Blokada, nestabili Sovietų Sąjungos ekonomika, visiškai netekęs vertės rublis skaudžiai palietė ir Lietuvos gyventojus. Žmonės pavargo nuo netikrumo, sunkių materialinių sąlygų ir dvasinio bado. Net uolūs katalikai, kurie visada dosniai remdavo vykdomus darbus, dabar mažiau begali padėti. Kelis kartus pabrangus statybinėms medžiagoms, žymiai pasunkėjo ir bažnyčių statyba. Nuoširdžiai dėkoju Amerikos lietuviams, panorėjusiems paremti savo aukomis Vilkauskio katedros ir kitų bažnyčių statybą. Pasitikiu jų dosnumą ir meldžiu Aukščiausiąjį jiems ir visiems mūsų geradariams, kurie kuo nors prisideda prie mūsų Lietuvos Bažnyčios dvasinio atgimimo, gausios Aukščiausiojo palaimos.

Mes turime pakelti neišvengiamus ligos kentėjimus, ne paniurę ir surūkę, o su kantrybe ir skaidria nuotaika, kad visiems, kurie mus slaugo ar lanko, paliktume gražų išpūdį.

Fr. W. Foerster

New Yorko Lietuvių gydytojų draugijos narių ir svečių dalis susirinkime gegužės 4 d. Iš kairės sėdi: dr. Danutė Gintnerytė-Monorfano, dr. Jolita Trojanienė ir Marija Žukauskienė; stovi: dr. Algis Plūra, dr. Filomena Ignaitienė, dr. Juozas Dičpinigaitis, dr. Janina Snieškienė, dr. Jūra Sukienė, dr. Petras Dičpinigaitis, dr. Stefa Dimienė ir dr. Juozas Kriaučiūnas.

NEW YORKO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJOS SUSIRINKIME

New Yorko Lietuvių Gydytojų draugijos metinis susirinkimas įvyko gegužės 4 d. Kultūros Židinyje, Brooklyne. Dalyvavo apie 20 asmenų, įskaitant ir kelis gydytojų šeimų narius bei dr. A. Plūrą, svečią iš Lietuvos. New Yorko apylinkėje ir aplinkinėse valstijose gyvena nemažas skaičius lietuvių gydytojų ir dantų gydytojų, bet dauguma jų nesiteikia būti draugijos nariais.

Draugijos pirm. dr. V. Avižonui negalėjus atvykti, susirinkimą pradėjo draugijos sekretorė dr. K. Šimaitienė ir pakvietė dr. J. Kriaučiūną praveisti susirinkimą. Susirinkusių atstojimu ir susikaupimu prisimintas ir pagerbtas neseniai miręs veiklus draugijos narys dr. Pranas Bagdas (Bagdanavičius). Tuoj po to plojimu pasveikintas dr. Petras Dičpinigaitis, neseniai sukūręs lietuvišką šeimą. Visų jame pasveikintas dr. A. Plūra ir jam padėkota už atvykimą i šį susirinkimą. Dr. Šimaitienės paskaitytas praėjusių metų susirinkimo protokolas ir dr. Jolitos Trojanienės pranešimas kontrolės komisijos duomenų susirinkimo priimti.

Mokslinę susirinkimo dalį atliko dr. Danutė Gintnerytė-Monorfano, rentgenologė, pristatyta dr. K. Šimaitienės. Prelegentė žodžiu ir skaidremis pateikė rentgeno ir radaro galimybes ir svarbą, diagnozuojant kūne ir jo audiniuose bei organuose vykstančius pakitimus ir pakenkimus kai kurių susirgimų, ypač navikų atvejais. Gydytojams tai buvo įdomi sritis.

Po bendrų pietų, pietūs pateikti bufetiniu būdu, vėl tęstas susirinkimas. Valdybos pranešime pasakyta, kad draugijos veikla menka, nes mažas narių skaičius, o tie ir gyvena toli nuo vienas kito, tačiau yra narių, kurie veiklus kitose lietuviškose organizacijose. Draugijos nariai paraginti dalyvauti išėvių Lietuvių Gydytojų sąjungos (buvusios Amerikos ir Pasaulio Lietuvių gydytojų sąjungos) suvažiavime Chicagoje Darbo dienos savaitgalį. Gydytojai, ypač vyresnio amžiaus, paraginti perleisti iš Lietuvos atsivežtus medicininius instrumentus ir priemones muziejiniam Medicinos skyriui Lietuvių tyrimo centre, tvarkomam dr. Mildos Budrienės. Taip pat gydytojai paraginti remti savo parašytais straipsniais, mediciniais ir gydytojų veiklos aprašymais bei foto nuotraukomis „Medicina“. Gražu būtų, kad gydytojai prenumeruotų ne

tik išėvių gydytojų „Medicina“, bet ir Lietuvos gydytojų „Medicina“ bei Lietuvos Sveikatos ministerijos leidžiamą „Sveikata“, nes tuose randamos žinios apie katastrofišką sveikatos būklę Lietuvoje. Ši draugija yra Kultūros Židinio išlaikymo narys ir moka 50 dol. metinį nario mokestį, nusprausta tą narystę test.

Buvo pristatymas dr. Konstancijos Šimaitienės Paprockaitės parašytos ir išleistos knygos „Moteris su baltu chalatu“. Autorė pateikė pačią knygą ir papasakojo nelengvą išleidimo kelią. Dr. J. Kriaučiūnas, jau skaitęs knygą, ją referavo. Knygoje aprašoma stebėtų ligoninėje ligonių kūno ir dvasios kancios, ligonių santykiai su gydytojais, santykiai su šeimos nariais ir kitais žmonėmis, nusakoma, kaip gydytojas pasisventimu, žmoniškumu ir meile padeda ligoniui. Knygoje aprašomas įvykius galima prilyginti Axel Munthe „San Michele“ knygoje aprašytiems, apie gydytoją ir jo ligonių santykius ir nuotykius, išverstą i daugelį kalbų ir gerai žinoma pasaulyje. Prieš kelis metus „Draugo“ atkarpoje buvo spausdinami šioje knygoje aprašomi atsitikimai, bet yra ir daug naujų pridėtų. Aprašymai įdomūs ir sunku nu-

traukti skaitymą, knygą skaityti pradėjus. Knygoje aprašomais dalykais susidomėjo ir kitataučiai, ypač užsiima auklėjimu, taip prieš porą metų buvo išleista itališkai, dalis išleista kita knygele neseniai ir ruošiamos išleisti kitos dalys. Yra kitakalbį susidomėjusių šia knyga, ir ji visa ar dalimis gali pasirodyti vokiečių, lenkų, net anglų kalba. Autorė dr. Šimaitienė-Paprockaitė pagerbta plojimu ir susirinkusių atstojimu.

Susirinkimo dalyviai paprašyti kvieisti savo draugus ir pažįstamus lietuvius gydytojus tapti draugijos nariais.

Susirinkime išrinkta nauja draugijos valdyba. Ją sudaro: dr. Konstancija Šimaitienė-Paprockaitė — pirm., dr. Petras Dičpinigaitis — vicepirm., dr. Dana Saldaitytė — sek., dr. Leonida Giedraitienė — išdininkė ir dantų gydytoja F. Ignaitienė — narys. Kontrolės komisijos pirm. išrinkta dr. Jolita Trojanienė. Jai pavesta pasikviesti vieną ar du draugijos narius sudaryti kontrolės komisiją. Naujai valdybai palinkėta sėkmės.

Aptartas draugijos nario metinis mokestis, kuris yra gydytojui 35 doleriai, dantų gydytojui 20 dol. Iš tos sumos 10 dol. pasiunčiama nario „Medicinos“ prenumeratai. Ateinančių metų draugijos narių metinį susirinkimą sukviesti nutarta paskutinį balandžio mėn. šeštadienį Kultūros Židinyje.

Juozas Kriaučiūnas

KILNOJAMA PARODA APIE KRUVINUOSIUS SAUSIO MĖNESIO ĮVYKIUS

- puiki švietimo priemonė mokykloms, konferencijoms, kitiems renginiams
- dramatiški, padidinti vaizdai su anglškais užrašais
- dvi išlankstomos dalys, lengvai ištatomos ant stalo
- 100 dol. vieni savaitė plus persuntimo išlaidos

UŽSAKYTI PER LIETUVIŲ INFORMACIJOS CENTRĄ NEW YORKE

SKAMBINANT GINTEI DAMUŠYTEI, TEL. (718) 647 - 2434

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sažiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas **veitui**
- Perkame ir Parduodame Namus,
- Apartamentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

REAL ESTATE

BELL-BACE REALTORS

J. BACEVICIUS
6529 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60629
(312) 778-2233

INCOME TAX — INSURANCE

- Namų pirkimas ir pardavimas
- MLS kompiuterių ir FAX pagalba
- Veitui namų įvertinimas
- Greitas ir sažiningas patarnavimas
- **Viel agentai kalba lietuviškai**
- Nuolaida pensininkams

ŠIMAITIS REALTY

Viktoras Šimaitis, Realtor
Irena Bilinštrubienė,
Realtor Assoc.
Nuosavybių pardavimas, Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Tel. 436-7878

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio žaismus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Stret
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI.

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sažiningai.

312-779-3313

KLAUDJUS PUMPUTIS

MAR-GA MASONRY

Atlieka visų rūšių mūro darbus: naujas ir senas mūras (Masonry), Siūlių užtaisymas (tuckpointing), Kaminal (Chimneys), Židiniai (Fireplaces), Stiklo blokų langai (Glassblocks Windows).
Skambinti: (312) 847-4197
Leave message

Pervazame keleivius iš Washingtono, New Yorko ir atgal yra 1 vieta i Washingtoną gegužės 31 d.

ATLANTA IMPORT-EXPORT
2719 W. 71 St.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-434-2121 nuo 9v.r.—5 v.p.p.

LAIKO PAGRĖBSTAI

Vladas Kulbokas

Atsimalnmal

Kritikos apžvalgų knyga ir recenzijos: Alksnėnų Madona; kankinys kun. J. Dabrila; suvalkiečių ūkis — sodyba, darbai, darbininkai, valgiai; šeimos istorija — studijos, mokytojavimas Plungėje, Pasvaly, Vilniuje; gyvenimas Austrijoje, Vokietijoje, Amerikoje; darbas „Lietuvių Enciklopedijoje“. Kaina su persiuntimu 10 dol. Illinois gyventojai dar prideda 64 ct. Valstijos mokestio. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

Century 21 KMEICK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER

284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės i Danutę Mayer, Ji profesionaliai, sažiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veitui.

FOR SALE

Parduodamas lėktuvo bilietas i Tampa, FL birželio 10 dienai. Grįžimas birželio 26 d. \$138 ten ir atgal. Kreipkitės po 4 val. p.p.
708-447-8285

EGZODO LITERATŪROS ATŠVAISTAI

Išėvių literatūros kritikos antologija, (1946—1987) išleista Vilniuje 1989 metais. Antologijoje Girnius, Maceina, Nyka-Niliūnas, Šilbajoris ir daug kitų. Vilniaus universiteto lietuvių literatūros katedros vedėja Viktorija Daujotytė apie šį leidinį rašo: „Be abejonės, tai labai svarbi knyga, ne vienu atveju parankinė ir literatūros mėgėjui, ir studentui, ir specialistui“. Knygos sudarytojas, įvado ir paaiškinimų autorius Liūtas Mockūnas. Amerikoje su persiuntimu kainuoja 17 dol. Illinois gyventojai dar prideda valstijos mokestio 1.20 dol. Kitur — 18 dol. Užsakymus siųsti „Draugo“ adresu.

EAST-WEST TRADING PARTNERS CORPORATION

turinti tiesioginį ryšį su Lietuvos organizacijomis, padės jums bendrauti su Lietuva: patvirtinti jūsų teises i turimą Lietuvoje, nusipirkti žemes, namus, butus, persikelti gyventi i Lietuvą. Pervesti palikimus, investuoti santaupas i biznį, surasti prekybos partnerių ir kitus klausimus.
Skambinti Petrai Pakenui
407-322-7916

DALEY COLLEGE

Miesto kolegija pietvakarinėje Chicago dalyje

7500 S. PULASKI, CHICAGO

REGISTRACIJA VASAROS SEMESTRUI PRASIEDA

š.m. birželio 3 d.

10 v.r.—12 v. ir 5 v. p.p.—7 v.v.

- Humanitariniai mokslai
- Technologija
- Biznis
- Sociologija
- Inžinerija
- Menas
- Data processing
- Anglų k.

INFORMACIJAI SKAMBINKITE

838-4863

A.A. MYKOLO TONKŪNO DOVANA

A. a. Mykolą Tonkūną pažinau maždaug prieš 10 metų, kai jis, mirus žmonai, persikėlė į Chicago. Aplankydama jį šeštadieniais, palengva sužinojau, kokias dovanas jis paliko šiam mūsų pasauliui. Tomis žiniomis noriu pasidalinti ir papasakoti, kokį kraitį gavau aš pati.

Mykolas Tonkūnas gimė 1896 m. rugpjūčio 15 d. (Zolinėse) Stačiūnų kaime, Pasvalio apskrityje, pasiturinčių ūkininkų šeimoje. Augo 4 seserų ir 4 brolių tarpe, iš kurių du broliai ir dvi seserys buvo ištremti Sibiran. Vyriausiasis brolis dr. Jonas, liginės užkrėstas šiltine, mirė savo vestuvių išvakarėse. Šis liūdnas įvykis aprašytas Antano Vienuolio apysakoje „Auka“.

Nuo 1913 iki 1918 metų su broliu Juozu, buvusiu Dotnuvos Žemės ūkio akademijos rektoriu ir vėliau švietimo ministru, gyveno ir mokėsi Maskvoje. Ten aukso medaliu baigė Matematikų ir kultūrininkų mokyklą, įsteigtą prie Maskvos universiteto. Sugrįžęs Lietuvon, nuo 1920 iki 1940

metų dirbo valstybinį darbą. Žemės reformos valdyba jį paskyrė Telšių apskritys žemės ūkio tvarkytoju. Nuo 1930 metų tas pats pareigas ėjo Marijampolėje.

Turėjo gražų lyrinį tenorą. Dainuodavo solo lengvoje operetėje ir kantatose, vaidino Telšių teatrinuose pastatymuose. Vienu metu buvo Šiaulių apskritys švietimo komisijos pirmininkas.

Rusams okupavus Lietuvą, slapstydamasis ir naktis praleisdamas laukuose, išvengė tremties Sibiran. Vėliau, kaip ir daugelis, su žmona Onute ir dviem mažamečiais vaikais pasitraukė Vokietijon. Gyveno Fuldoje, vėliau Kasselio-Mattenbergo pabėgėlių stovykloje, kur ėjo Lietuvos Raudonojo kryžiaus pirmininko pareigas.

1949 m. atvyko Amerikon ir apsigyveno Waterbury, Conn. Čia buvo vienas iš pagrindinių lituanistinės mokyklos steigėjų. Buvo aktyvus Lietuvių Bendruomenės narys ir nuolatinis Vasario 16-tosios gimnazijos Vokietijoje rėmėjas, apdovano-

A. a. Mykolas Tonkūnas

tas specialiu garbės pažymėjimu. Gyvendamas ir dirbdamas nelengvoje naujakurio sąlygose, kartu su žmona išmokslino abu vaikus: duktę — pedagogę, biologę, sūnus Algis — geologas.

1981 m. staiga mirus žmonai, persikėlė gyventi arčiau dukros ir žento R. ir T. Rudaičių. Jų globojamas, gyveno savarankiškai Marquette Parko apylinkėje. Širdžiai sušlubavus, mirė

1991 m. gegužės 8 d., Seštinii išvakarėse, sulaukęs beveik 95 m. amžiaus.

Neseniai baigė rašyti savo gyvenimo prisiminimus. Be to, broliaviko paprašytas spejo paruošti pluoštą prisiminimų apie brolių Juozą dabar Lietuvoje ruošiamai išleisti knygai.

A. a. Mykolas Tonkūnas buvo apdovanotas nepaprastai gera atmintimi, kuri turtino mūsų gyvenimą. Švenčių metu, susirinkus plačiai šeimynai, būdavo labai įdomu paklausti jo prisiminimų — gyvos istorijos, perduotos liudininko lūpomis. Tos istorijos ir persigandus, bėgu tekina atgal. Pasirodo jis pamiršęs atsiliepti už pirkinius. Ir čia a. a. Tonkūnas paliko man dovaną — teisingumo svarbą. Aš pagalvojau, kiek daug išvengta nesusipratimų bei piktumų šito žmogaus teisingumo dėka, dalinant žemę atsikūrus Lietuvai, dalinant gėrybes pabėgėlių stovykloje Vokietijoje... Apsidžiaugus, kad nieko blogo neįvyko, sakau: „Nesirūpinkite, lai tai būna jums dovaną“. Trūkstant oro, vos girdimi žodžiai: „Kaip žmonės gali būt tokie geri“... man paliko kitą dovaną — tai pavyzdį, kuriu noriu sekti. Prisilegtas negalavimo ir rūpestio, Velionis žiūri į kitus, pastebi gėrį ir nepasilieka tik savo sunkumų kalėjime.

Acū, mylimas Tonkūnai, už šitą palikimą ir iki pasimatymo anapus, kur kojų neskauda, plaučiams netūriūsta oro ir kur galėsim „šeštadieniais“ vėl susitikinėti.

si savo keturiomis anūkėmis, rėmė jas, einančias į mokslus, finansiskai. Sveikatai silpnėjant, susitikimai retėjo. Į gyvenimo galą, buvo taip, kad keli žingsniai atidaryti duris jį dusino. Kartą šį pavasarį radau a. a. Tonkūną su žaizda ant kojos. Apžiūrėjus patariau tinkamiau sutvarstyti. Pasiūlymą priėmus, nupirkau medžiagą ir perrišau. Atsiveikinus skubu per gatvę su savo mintimis. Ir štai, paskutines jėgas sukaupęs, išėjęs ant balkonėlio jis persaukia veją ir mano mintis. Išgirdus savo vardą ir persigandus, bėgu tekina atgal. Pasirodo jis pamiršęs atsiliepti už pirkinius. Ir čia a. a. Tonkūnas paliko man dovaną — teisingumo svarbą. Aš pagalvojau, kiek daug išvengta nesusipratimų bei piktumų šito žmogaus teisingumo dėka, dalinant žemę atsikūrus Lietuvai, dalinant gėrybes pabėgėlių stovykloje Vokietijoje... Apsidžiaugus, kad nieko blogo neįvyko, sakau: „Nesirūpinkite, lai tai būna jums dovaną“. Trūkstant oro, vos girdimi žodžiai: „Kaip žmonės gali būt tokie geri“... man paliko kitą dovaną — tai pavyzdį, kuriu noriu sekti. Prisilegtas negalavimo ir rūpestio, Velionis žiūri į kitus, pastebi gėrį ir nepasilieka tik savo sunkumų kalėjime.

Kiekvienas gali pradėti karą kada nori, bet negali jo taip baigti. *Machiavelli*

Žaizda padaryta šūviu dar esti išgydoma, bet žaizda padaryta liežuviu — niekad neužgyja. *Persų patarlė*

A.†A. JONAS LAUCIUS

Gyveno Los Angeles, CA, anksčiau Union Pier, MI. Mirė 1991 m. gegužės 28 d., 12:05 val. ryto, sulaukęs 87 m. amžiaus. Gimė Lietuvoje, Utenos apskrityje. Amerikoje išgyveno 40 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime sūnus Henrikas, marti Ilona, duktė Evangelina, žentas Stasys Kungys; penki anūakai: Laura, Darius, Galinda, Arnoldas, Renata; trys proanūakai ir kiti giminės Amerikoje, Lietuvoje ir Kanadoje. Velionis buvo vyras a. a. Genovaitės.

Priklausė Lietuvių Fondui, Lietuvių Bendruomenei, Union Pier Namų savininkų draugijai.

Kūnas pašarvotas penktadienį, gegužės 31 d. nuo 3 iki 9 v. v. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, birželio 1 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčia, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines. Prašoma aukoti Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai (Gyvybė Lietuvai).

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę sūnus, duktė, anūakai ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus. Tel. 312-476-2345.

LITUANISTIKOS SEMINARAS STUDENTAMS

Studentai, pagalvokite važiuoti į Lituanistikos seminarą. Tai yra dveji savaitės universitetiniai lietuvių kalbos, literatūros ir visuomeninių mokslų kursai, rengiami kas vasarą lietuviškai kalbantiems studentams. Jie per, palyginus, trumpą laiką duos jums gerą lietuvių kultūros pagrindą ir pašalins iš jūsų kalbos labai daug čia išsivijoje įsigalėjusių lietuvių kalbos klaidų. Seminaras įvyks š. m. rugpjūčio 4-19 dienomis gamtos apsuose La Salle Manor, amerikiečių vienuolių rekollekcijų na-

dėstys kursą apie naujausią lietuvių novelę, kuriame bus skaitomos ir nagrinėjamos šešios per pastaruosius kelerius metus parašytos novelės. O tiems, kurie norėtų vykti į Lietuvą vertėjauti, yra siūlomas prof. Violetos Kelertienės „Vertimo praktika“, kur bus verčiama iš lietuvių į anglų kalbą.

Iš visuomeninių mokslų, seminare susitiks trijų sričių profesoriai: istorikas, sociologas ir antropologas. Iš Lietuvos ir seminarą dėstyti atvyksta istorijos profesorius Alfredas Bumb-

lauskas, užsirekomendavęs kaip ypatingai energingas paskaitininkas. Jis dėstys kursą apie dabartinę Lietuvos atgimimą. Sociologijos profesorius Vytautas Kavolis dėstys kursą apie tris Lietuvos atgimimus: XVI amžiaus reformaciją, XIX amžiaus tautinį atgimimą ir dabartinę išsilaisvinančią Lietuvą. Trečias kursas bus apie mus pačius: kursą apie išsivijios istoriją dėstys prof. Aleksandras Gedmintas.

Kaip matote, seminaro programa labai įvairi ir turtinga. Jei norėtumėte daugiau informacijos ar registracijos anketos, rašykite: Lituanistikos Seminaras, P.O. Box 50660, Chicago, IL 60650 arba skambinkite Vidai Kuprytei (708) 863-0935 vakarais.

las, užsirekomendavęs kaip ypatingai energingas paskaitininkas. Jis dėstys kursą apie dabartinę Lietuvos atgimimą. Sociologijos profesorius Vytautas Kavolis dėstys kursą apie tris Lietuvos atgimimus: XVI amžiaus reformaciją, XIX amžiaus tautinį atgimimą ir dabartinę išsilaisvinančią Lietuvą. Trečias kursas bus apie mus pačius: kursą apie išsivijios istoriją dėstys prof. Aleksandras Gedmintas.

Kaip matote, seminaro programa labai įvairi ir turtinga. Jei norėtumėte daugiau informacijos ar registracijos anketos, rašykite: Lituanistikos Seminaras, P.O. Box 50660, Chicago, IL 60650 arba skambinkite Vidai Kuprytei (708) 863-0935 vakarais.

A.†A. JUOZAS RAILA

Gyveno Brighton Parko apylinkėje, Chicagoje. Mirė 1991 m. gegužės 28 d., 6 val. p. p., sulaukęs 65 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Šiauliuose. Amerikoje išgyveno 40 m. Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Valė Laniauskaitė, duktė Nijolė Konczal, žentas Dennis, sūnus John, marti Carol, ir Stanley. Taip pat trys anūakai: David, Christine, Mark bei kiti giminės.

Priklausė Lietuvių Šaulių sąjungai, Lietuvos Vyčių senjorų klubui, Brighton Parko Lietuvių namų savininkų draugijai, Lietuvių Bendruomenei ir Pensininkų klubui.

Kūnas pašarvotas ketvirtadienį, gegužės 30 d. nuo 2 iki 9 v. v. Gaidas-Daimid koplyčioje, 4330 S. California Ave.

Laidotuvės įvyks penktadienį, gegužės 31 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčia, kurioje 9:30 v. ryto įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, duktė, sūnus, anūakai ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Gaidas-Daimid. Tel. 312-523-0440.

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A. DOUGLAS A. MEŠKAUSKAS

Jau suėjo vieneri metai, kai negailestinga mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mylimą Sūnų ir Tėvą, kurio netekome 1990 m. birželio 9 d.

Nors laikas bėga, bet mes jo niekada negalėsime užmiršti. Lai gailestingas Dievas suteikia jam amžiną ramybę.

Už jo sielą šv. Mišios bus aukojamos birželio mėn. 8 d. 11 val. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje.

Maloniai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose mišiose ir kartu su mumis pasimelsti už a. a. Douglas.

Nuliūdęs tėvas ir velionio šeima.

BRANGI RITONE,

netekus brangaus TĖVELIO, liūdime su Tavimi.

Raimundas, Danutė
ir sesuo Rima

1990 m. Lituanistikos seminare kun. J. Vaišnys taisy gramatikos klaidas. Nuotraukoje iš k.: Tadas Kulbis, kun. Vaišnys, Vida Brazaitytė, Jūratė Jankauskaitė ir Kornelijus Jazbutis. Nuotr. Vidos Kuprytės

muose, prie Plano miestelio, Illinois valstijoje.

Programa. Seminaro programa yra suskirstyta į tris dalis: lietuvių kalba, literatūra ir visuomeniniai mokslai.

Iš lietuvių kalbos bus pateikti trys kursai: „Lietuvių kalbos gramatikos pagrindai“ yra skiriamas tiems, kurie jau pamiršo lituanistinę mokyklose išmoktas pagrindines kalbos taisykles, arba tiems, kurie neturėjo progos jų išmokti. Stipriau lietuvių kalbą valdantiems yra taikomas tėvo Juozo Vaišnio „Lietuvių kalbos kultūra“. Iš klausius šį kursą, grįžę į namus nuolat taisytis savo tėvų kalbą. Trečias kursas — kalbininko profesorius Antano Klimo iš Rochester „Dalyviai“.

Iš lietuvių literatūros taip pat trys kursai: Prof. Viktorija Skrupskelytė iš Oberlin College dėstys poezijos kursą apie išsivijios poetus. Prof. Ilona Gražytė Maziliauskienė iš Montreailo

PADEKA

Paliekant Chicago, norisi su apaštalu Petru sakyti: „Viešpatie, gera mums čia...“. Tikrai čia mums buvo gera, jaučiant, visų su kuriais susitikome, nuoširdumą ir meilę.

Dėkojame vyskupui Pauliui Baltakiui už pakvietimą ir meilę, Tėvams Marijonams, pas kuriuos radome pastogę, Sauliui Kupriui, kuris mus globojo, mūsų viešnagę Chicagoje koordinavo, kun. Jonui Kuzinskui už pastitikimą, globą ir paramą mūsų reikaluose, kun. Antanui Puchenski už dėmesį ir nuoširdumą, Šv. Kazimiero vienuolyno seserims. Dėkojame visiems kunigams ir pasauliečiams, su kuriais susitikome, gerumą ir nuoširdumą pajutome, kurių aukos ir malda yra didelė pasipirtis mūsų darbuose.

Iš visos širdies visiems dėkojame ir su lietuvišku nuoširdumu tariame — Dieve atlygink!

Vyskupas Juozas Žemaitis, Vilkiškių vyskupijos apaštalinis administratorius Kun. Vytautas Gustaitis, Vilkiškių parapijos klebonas ir dekanato dekanas

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIEŠČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS

Laidotuvių direktoriai nuo 1916 metų praneša
kad atidarė naujus laidotuvių namus

6541 S. KEDZIE
Marquette Parke

Kiti S. C. Lack laidotuvių namai:
11028 Southwest Hwy. • Palos Hills
9236 S. Roberts Rd. • Hickory Hills
2424 W. 69 St. • Chicago

Visų telefonas: 708-974-4410

PETKUS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

DONALD M. PETKUS
LAWRENCE C. GASUNAS

APYLINK MUS

x Kun. Antano Zakarauko, buvusio ilgamečio Švč. M. Marijos Gimimo parapijos klebonui, Lietuvių Prekybos rūmų buvo įteiktas pažymėjimas, kaip išrinktam „Man of the Year“. Tai pirmas kunigas, kuris yra taip pagerbtas.

x Jonas Kinčinas, Švč. M. Marijos Gimimo mokyklos aštunto skyriaus mokinys, dalyvavo Illinois valstijos mokslineje mugėje ir gavo specialų pažymėjimą už savo projektą.

x Nekalto Prasidėjimo parapijos mokyklos Brighton Parke lietuvių kilmės mokiniai buvo pažymėti garbės sąraše: Lisa Žadeikaitė, Karlyba Matulevičiūtė, Jennifer Hornik, Lisa Wasilkus, Kevin Griggs, Kim Wasilkus, Petras Placius, Leana Keefner, Alisa Petroška ir Joshua Lindzius.

x Lithuanian Museum Review, kovo-balandžio numeris, išėjo iš spaudos muziejaus 25-rių metų sukakties proga. Jame apžvelgiama muziejaus istorija, paminėti pagrindiniai darbuotojai ir turimi eksponatai.

x Nettie Tomosaitės užsakai su Ralph Machovski eina Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje Marquette Parke.

x Tradicinė dzūkų diena švenčiama Džukų draugija birželio 2 d. Šv. Mišios bus 11:15 val. Jėzuitų koplyčioje, o po pamaldų apeigos prie Laisvės paminklo. Po to visi sueis į Jaunimo centro posėdžių kambarį, kur galės pabendrauti ir pasivaikinti. Kviečiami dzūkai su svečiais.

x Ona Adomaitienė ir **Julia Čepukienė** iš Sunny Hills, Fla., dalyvavo Lietuvių Muzikos šventėje Chicagoje. Lydimos Antano Baltrušaičio iš Downers Grove, Ill., lankėsi „Drauge“ ir išsigijo naujais leidiniais. Jos vyras dr. Andrius Kazlauskas yra Mokslinių tyrimų klinikinės biologijos laboratorijos vedėjas.

x Lietuvių Muzikos šventė aukos: \$500 JAV LB Brocktono apylinkė, \$399 John Kanecius, \$150 Daytona Beach Lietuvių klubas, \$120 Lithuanian Social Club of Spring Hill FL, \$115 Genovaitė ir Kazys Trečiokai, po \$100 John ir Anelė Gumbelevičiai, Petras ir Irena Lukoševičiai, Marquette Parko Namų Savininkų draugija, dr. Ona Mironaitė, Rev. John Rikteraitis, Kazys Ripskis, G. Viskanta, Petras ir Adėlė Vizgirdai ir daugelis aukotojų mažesnes sumas. Šventės komitetas visiems nuoširdžiai dėkingas.

x ATLANTA IMPORT-EXPORT perveža laisvus, dokumentus, dolerius; parduoda automobilius. Užsakymai iki birželio 2 d. Atlanta Import-Export, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-434-2121.

x „Kalba Vilnius“. Klausykite Grundig radijais. 6 modeliai. Gradinskas, 2512 W. 47 St., Chicago, IL 60632, tel. 312-376-1998. Garantuotas visų vokiškų aparatų taisymas. Pirmiausia – paskambinkit.

x AUKSTOS KOKYBĖS RŪKYTOS DEŠROS, PALENDVICA su pristatymu į namus Lietuvoje – \$84.00. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

x NAUJAS „ŽAIBO“ Nr. 10: 22 svarai skaniausių mėsos produktų: 4 dėž. po 0,5 kg. kumpis konservuose, 2 kg. file plėvelėje, 1,5 kg. lietuviškas skilandis, 1,5 kg. „Servilatas“ dešra, 1 kg. „Žalgiris“ dešra, 2 kg. „Sodžius“ dešra. Pilna kaina \$100. Kreiptis: „ŽAIBAS“ 9525 S. 79 Ave., Hickory Hills, IL 60457, tel. 708-430-8090.

x ARAS ROOFING Arvydas Kiela Denglams ir talsoms visų rūšių stogus Tel. 312-434-9656 arba 312-737-1717

x Dr. Antanas Razma, JV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirmininkas nuo birželio 1 d. pakeitė telefono numerį ir adresą. Jo adresas: 15 W. 345 81st. St., Burr Ridge, IL 60521, tel. 708-655-4757.

x Patikslinimas. „Draugo“ gegužės 25 d. laidoje, aprašyme apie Lietuvių Prekybos rūmų banketą, paminėtas tik Rusk. Turėjo būti parašyta Walter Rasciauskas-Rusk įteikė 1000 dol. stipendiją Vidui Damašui, studentui iš Lietuvos. Už klaidą atsiprašome.

x Balzeko Lietuvių kultūros muziejus birželio 7 d., penktadienį, 7:30 vakaro Purdue universiteto profesorius Julius Šmulkštys skaitys paskaitą lietuvių kalba „Politinės partijos dabartinėje Lietuvoje“. Paskaitininkas nušvies partijų politines programas, jų santykius su Sąjūdžiu, vyriausybe ir parlamentu. Dr. Šmulkštys bandys atsakyti į klausimą, ar kai kurių partijų idėjiniai pagrindai tęsia 1918-1940 metų politinių partijų principus. Jis palies partijų rolę Prunskienės valdžios „nuvertime“, palygins politinių partijų pozicijas prieš ir po tragiškųjų sausio įvykių. Bus vaizės.

x Jonas Ulys norėtų turėti informaciją apie savo tėvuko Antano brolių Aleksandrą Ulį, Mykolo. Aleksandras dar prieš pirmą pasaulinį karą gyveno New Yorke ir Grand Rapids, MI. Jonas norėtų žinoti apie jo likimą arba jo šeimos narius. Turintys informacijos prašomi rašyti Jonas Ulys, Parko gt. 51-23, Panevėžys 235300, Lithuania.

x Pratešė prenumeratą su 20 dol. auka mūsų rėmėjai, garbės prenumeratoriui: Daiva Orentas, Ellcott City, Md., Paulius F. Endzelis, Riverton, Ill., Estelle Navikas, Oak Lawn, Ill., Kostas Balčiūnas, Burlington, Wisc., Maria Vilutis, St. Petersburg, Fla., John Radas, Livonia, Mich., Vytautas Gutauskas, Harbert, Mich., kuris pridėjo ir prierašą: „Gaila, kad taip netoli gyvename, o „Drauge“ gauname labai nenormaliai“. Visiems tariame aciu už paramą dienraščiui.

x Be maito siunčiami į Lietuvą neribotais kiekiais drabužiai, batai, maistas, vaistai ir kt. Rūkytos mėsos gaminiai. Iš toliau savo daiktus siųskite mums paštu arba UPS. ATLANTA IMPORT-EXPORT, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629, Tel. 312-434-2121.

x Prieš bet kur užsakant paminklą, aplankykite St. Casimir Memorial, 3914 W. 111th St. Turime didelį pasirinkimą, matysite granito spalvą, dydį ir t.t. Taip pat padarome paminklus mūsų dirbtuvėje pagal jūsų pageidavimą – brėžinius. Visada, prieš statant kapinę, apžiūrėkite ir įsitikinsite, kad paminklas padarytas, kaip buvo jūsų pageidauta. Savininkai Lilia ir Vilmas Nelsonai, (312) 445-6959.

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prienamais nuošimčiais. Kreiptis į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – Tel. VI 7-7747.

x G. T. INTERNATIONAL parūpina jūsų giminėm bilietus iš Lietuvos į įvairius Amerikos miestus neskreندان per Maskvą. Su jūsų giminėmis ryšį palaiko ir perduoda visas informacijas mūsų raštinės atstovė Vilniuje. Prašome kreiptis: G. T. INTERNATIONAL, INC., 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL. Tel. (708) 430-7272.

x G. T. INTERNATIONAL parūpina jūsų giminėm bilietus iš Lietuvos į įvairius Amerikos miestus neskreندان per Maskvą. Su jūsų giminėmis ryšį palaiko ir perduoda visas informacijas mūsų raštinės atstovė Vilniuje. Prašome kreiptis: G. T. INTERNATIONAL, INC., 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL. Tel. (708) 430-7272.

Ann Jillian – Jūratė Nausėdaitė, žymi aktorė, praveda lietuvių Dainų šventę. Nuotr. Jono Kuprio

CHICAGOJ IR APYLINKĖSE

SEPTINTOJI DAINŲ ŠVENTĖ

Muzikos festivalio renginys – septintoji Dainų šventė – įvyko gegužės 26 d. Illinois universiteto paviljone Chicagoje. Sutraukė daug dalyvių iš visos Amerikos, nuo Atlanto iki Pacifiko, nuo Kanados iki Floridos. Viena iš didžiųjų atrakcijų buvo lietuvių filmų žvaigždė Ann Jillian, specialiai šiai šventei iš Los Angeles. Šiai JAV ir Kanados dainų šventei vietos parkinimas buvo labai geras: universiteto paviljonas erdvus, lengvai galėjo sutilpti suplaukusiu per 7000 žmonių. Buvo vietos kur susigrupuoti per 700 atvykusių choristų bei per 400 moksleivių ir jaunųjų dainininkų, 47 muzikantams ir dar arti 300 šokėjų. Viskas iš anksto buvo pramatyta, tai viskas praėjo be jokios maisties.

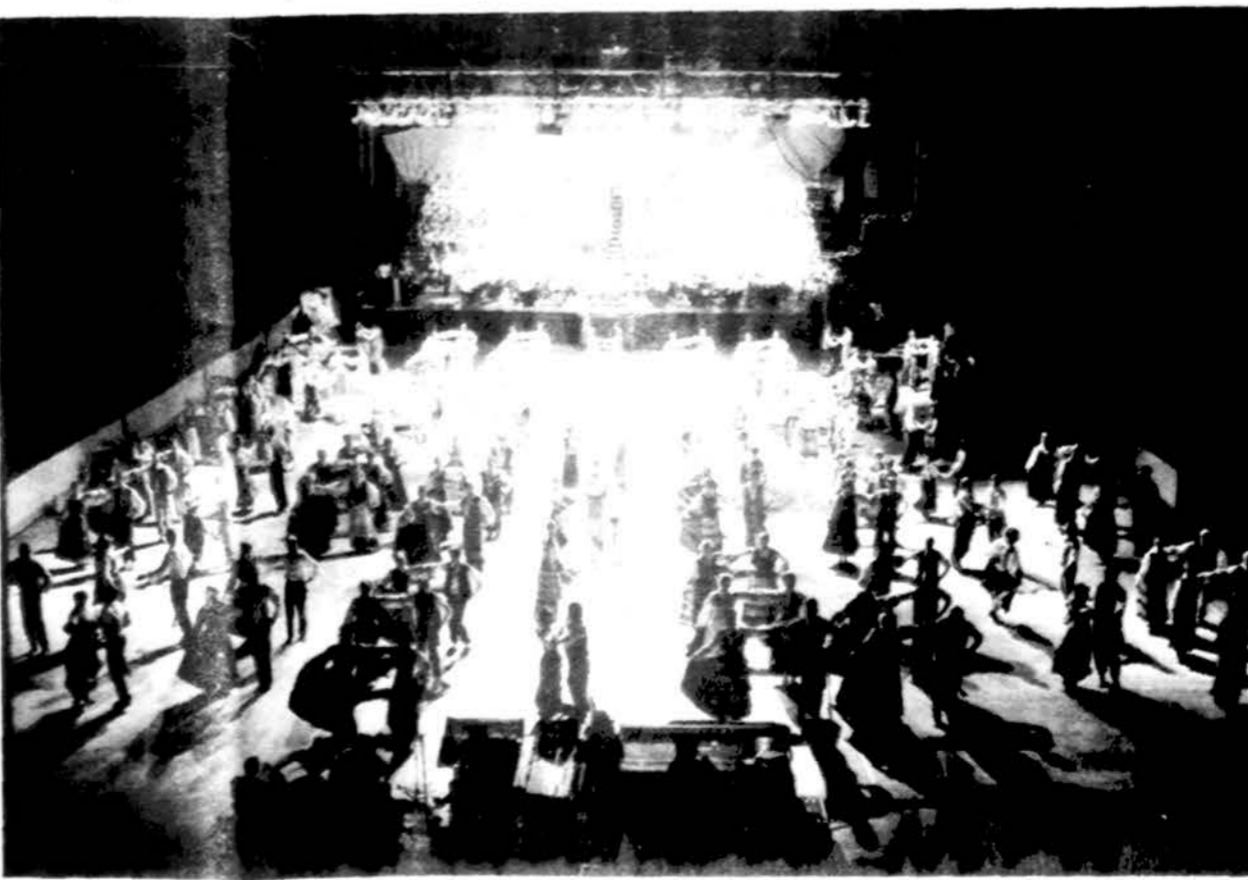
Priešaky kaboję milžiniška Lietuvos vėliava, taipgi plevėsavo JAV ir Kanados vėliavos. Gerai buvo parinkta programos vadovė Ann Jillian – Jūratė Nausėdaitė, kuri panaudodama sklandžiai Danutės Bindokienės paruoštą skriptą, pranešinėjo suglaustai, bet taikliai anglų ir lietuvių kalbomis, aiškiai išardama ir pakartotinai pabrėž-

grąžinta 1994 m. Lietuvoje įvyksiančios dainų šventės dirigentams. Atidarymo žodyje V. Momkus pasidžiaugė meninių Lietuvos ir išeivijos jėgų jungtimi šioje šventėje. Pabrėžė išeivijos vienybę su tauta. Mūsų kultūriniai proveržiai pasauliui liudija apie mūsų tautos teisę gyventi savita, laisva gyvenimą. Lietuviai sieks laisvės, vykdydami dainuojančią revoliuciją. Mūsų dainos jėga ir Lietuvos teisė į laisvę pabrėžė ir St. Baras bei dr. Ant. Razma, o sen. A. Dixon išryškino senato nusistatymą daryti įtakos, kad Lietuva būtų pripažinta nepriklausoma. Kaip šventės organizatorius V. Momkus, taip ir senatorius buvo papuosti tautinėmis juostomis.

Ši dainų šventė buvo turtinga dirigentais. Čia buvo Rita Kliorienė, Emilija Sakadolskienė, Gediminas Purlys, Raimundas Obalis, Viktoras Ralys, Faustas Strolia. Buvo dar ir svečias dirigentas iš Lietuvos Č. Radžiūnas. Repertuare buvo gausu tokių lakių dainų, ypač liaudies kūrybos, pabrėžiančių ryšį su tauta. Gausią palydą sudarė stiprus iš tėvynės atkviestas simfoninis orkestras; visa jėga pasigirdavo, suskambėjus jungtiniam mišriam chorui. Dainuojant „Sveiki gyvi, sveteliai“, palydą sudarė pučiamieji instrumentai. Taipgi smagi buvo liaudies daina: „Valio, pjovėjeliai“. Visam repertuare vyravo liaudies dainos, kaip „Du gaideliai“ (harm. I. Čerškienės ir R. Valaitienės), „Tarnavau pas poną“, „Oi, tu Strazde“ (harm. J. Tallat-Kelpšos), „Vaikščiojau“ (harm. J. Žilėvičiaus).

Buvo dainų šventėje ir stipri patriotinė mintis, išsakyta melodijomis: „Mūsų šūkis – Lietuva“ (muz. R. Kuliavo ir R. Poskočmiėnės), „Mes žygiuojam tėvynėn“ (E. Laniauskienė, orkestr. R. Kliorienė), toliau vėl grįžtant prie liaudies dainų: „Šeriau žirgeli“ (orkstr. J. Govėdas), „Augo kieme klevėlis“ (J. Karoso), „Ant kalno karklai“ (V. Juozapaitis), čia pasirodant ir vyrų chorui „Linai“ (J. Juozapaitis, orkestravo R. Kliorienė). Dainuojant „Audejėle“ išjungė su savo menu tautinių šokių jungtinės grupės, vadovaujamos N. Pupienės. Liaudies melodijomis: „Vėjužėlis“ (Ant. Vanagaitis), „Piemenėlių raliavimas“ (Alf. Mikulskis) kur palydą sudarė birbynės ir vaikų choras, „Tykus buvo vakarėlis“ (J. Švedo) ir „Sejau dobilą“ buvo užbaigta pirmoji dalis.

Po pertraukos suskambėjo liaudies dainų pynė („Oi motinėle“, „Anoj pusėj Dūnojėlio“, „Po aukštos kalnus“) – sudaryta K. B. Banaičio, orkestr. J. Govėdo). Vėl liaudies dainų grupė: „Dar nejoj, dar sustok“, „Saulutė nusileido“, „Tykus vakarėlis“ (orkstr. D. Polikaitis). Liaudies dainų skambesys naujas įvairumas buvo D.

Dainų šventėje gegužės 26 d. Matyti choras ir prieky – tautinių šokių šokėjai. Nuotr. Jono Kuprio

IŠ ARTI IR TOLI ISPANIJOJE

– A. a. kun. Bronius Jurkšas, kuris jau daugelį metų gyveno Madride, mirė balandžio 17 d. Velionis buvo gimęs 1914 m. gruodžio 12 d., studijavo saulezių mokyklose ir universitete. Kunigu išventintas 1944 m. birželio 25 d. Dirbo Kolumbijoje, Kanadoje ir paskiausiai Ispanijoje. Kileš iš Skirsnemunės, Raseinių apskr.

Polikaicio sukurta pagal Bern. Brazdžionio žodžius „Aš čia gyva“, atlikta jaunimo choro. Pajėgiai pasireiškė moterų choras. Skambėjo „Klevų žydėjimas“ (J. Juozapaitis), „Sakė mane šiokia“ (J. Motiekaitis). Buvo tęsiamos liaudies dainos: „Augo bernėlis“, „Kurteliai sulojo“ ir „Malūnėlis“ bei „Suk, suk ratelį“, sklandžiai išsijungiant ir šokio grupėms, o dar po to – žaidimas „Kupolinis“.

Kaip matome, gal pirmą kartą dainų šventėje skambėjo taip daug liaudies melodijų. Jos nesudėtingos, bet buvo vengiamos, kad ir labai melodingų, bet sunkesnių pavienių kompozitorių kūrinių. Dainų šventė paliko mielą įspūdį. Liaudies melodijos išsivija labiau rišo su tauta. Net ir pati publika buvo įtraukta dainuoti „Šeriau žirgeli“. Šventę uždarant, rengėjų vardu St. Baras ir pabrėžė: Meilė, teusilydama mūsų širdis, daina tuojau mus su Lietuva vieningai kovai už laisvę. Specialiais žymenimis buvo apdovanoti šventės organizavimo pirmūnai, dirigantai, choreografė N. Pupienė, pagerbta nusipelnę D. Kučėnienė, B. Jasaitienė, A. Steponavičienė, V. Radzius.

Ši didingoji dainų šventė užbaigta P. Jurkaus sukurta malda: „Parveski, Viešpatie“ (komp. J. Strolis), Maironio „Lietuva brangi“ (J. Naujalis), įtraukiant ir visą publiką, taip gi ir į dainą „Grišim, grišim“ (ž. V. Nemunėlio, komp. F. Strolis).

Gavus Lietuvos simfoninį orkestrą, viskas buvo atlikta savomis jėgomis.

J. Pr. RENKAMOS AUKOS

Sunki politinė ir ekonominė situacija Lietuvoje palietė ir Lietuvos operos ir baletu teatrą. Gyvenimas negailestingai diktuoja savo sąlygas ir toks svarbus Lietuvos kultūros židinys negali išsilaikyti be aukų.

Šiuo tikslu, padedant p. Algiui Grigui, paaugojusiam 500 dol. Chicago Standard Federal Bank atidaryta aukų Lietuvos operos ir baletu teatrui sąskaita, kurios numeris 1101282193.

Nuoširdžiai dėkote, jei atsiųstų norinčių ir galinčių paremti aukom ir padėti svarbiu Lietuvos kultūros židiniui išsilaikyti.

Aukus prašytume siųsti JAV Lietuvių Bendruomenės kultūros valdybai, nurodant sąskaitos numerį (taryba deponuos aukas bankui). Tokiu atveju Teatras žinos aukojančių žmonių pavardes, galės įrašyti juos į Lietuvos operos ir baletu teatro mecenatų knygą bei programų leidinius, o taip pat kiekvienam padėkoti asmeniškai. Iš anksto dėkingi Lietuvos operos ir baletu teatro kolegijos vardu.

Su pagarba
Meno vadovas
J. Širvinskas

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Sėdant 9 v.r. iki 1 val. d.